

Slovenski VESTNIK

LETNIK XXXVI

CELOVEC, PETEK, 28. AVGUST 1981

ŠTEV. 35 (2034)

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 3 šilinge
mesečna naročnina 12 šilingov
celoletna naročnina 120 šilingov
P. b. b.

„POLITIKA MOČI“

resno ogroža svetovni mir

Izkoristimo čas do novega šolskega leta

Kako hitro čas beži, vidimo mor-
da posebno dobro na primeru velikih
šolskih počitnic: ko se v prvi polo-
vici julija začnejo, vsi mislimo, da bo-
do trajale dolgo, saj sta dobra dva
meseca vendar razmeroma dolga do-
ba; toda kako hitro potem mine te-
den za tednom in nenadoma se spet
znajdemo pred dejstvom, da se bo
treba pripraviti za novo šolsko leto.

Tudi letošnje počitnice se že počasi

iztekajo. Le še dobra dva tedna brez-
skrbnega oddiha preostaneta, potem
pa se bo spet začelo šolsko leto, ki
tako za otroke in starše kot za učite-
lje pomeni novo delo, nove skrbi, no-
ve obveznosti.

Blizajoči se začetek novega šolske-
ga leta pa nas znova spominja tudi še
na posebno obveznost, ki jo imamo
koroški Slovenci: po sili razmer, ki jih
narekuje veljavna zakonodaja, mora-
mo posebej poskrbeti, da bodo naši
otroci v šoli deležni tudi pouka v ma-
terinem jeziku. Zato izkoristimo še
preostali čas počitnic in pregledno
položaj v domačem kraju, v kate-
ri družini bodo imeli šolarje-zacetni-
ke. Stopimo tudi k sosedovim in se
pogovorimo z njimi, povejmo jim, ko-
likšnega pomena je za otroka znanje
lastnega materinega jezika in jezika
naroda-soseda v deželi. Opozorimo
jih na potrebo in možnost prijav k
dvojezičnemu pouku, ki je po zakonu
dana tudi še v prvih desetih dneh
novega šolskega leta. In nastopimo
proti morebitnim pomislekom, češ,
učenje dveh jezikov je za otroka pre-
naporno, ali da bo njihov otrok, če
bo prijavljen za pouk slovenščine, v
šoli zapostavljen in ga bodo sošolci
gledali „po strani“ itd. — saj to ven-
dar niso argumenti, ki bi prevladali
dajanske prednosti učenja in obvlada-
nja dveh ali več jezikov.

Vrednost znanja več jezikov je po
eni strani praktičnega pomena, ki ob-
staja v sposobnosti razumevanja in
sporazumevanja. Na našem ozemlju
zlasti v zadnjem času vedno pogo-
steje doživljamo, da postaja znanje
slovenščine vsakodnevna potreba tu-
di v gospodarskem in poslovnem živ-
ljenju: vedno več trgovin, gostišč in
drugih podjetij pri nastavitvi delov-
nih moči želi ali celo zahteva znan-
je slovenskega jezika; pa tudi v naj-
različnejših uradnih naraščajo povpra-
ševanju po uslužbencih, ki obvladajo
vse oboje jezika.

Poleg praktične vrednosti pa je tu-
di še idealna vrednost znanja jezikov.
Pri tem gre za obogatitev človeka, ki
se mu z znanjem jezikov odpirajo kul-
turni zakladi drugih narodov, ki jih
bo znal ceniti in spoštovati, ne da bi
s tem moral zgubiti ljubezen do last-
nega naroda in njegove kulture. Res-
nično kulturni ljudje so dvojezičnost
in večjezičnost vedno razumeli in po-
pagirali kot pogoj in kot pot k bo-
gatenju medčloveških in mednarodnih
odnosov.

Se posebnega pomena pa so tako
praktične kakor tudi idealne vredno-
sti znanja jezikov seveda v takšnih
pogojih, kot so pri nas na Koroškem,
kjer eden poleg drugega živita dva
naroda, kater se dnevno srečujejo so-
sedje enega in drugega materinega je-
zika. V takih razmerah je enakoprav-
nost enih in drugih v praksi mogoče
uresničevati le tedaj, če obvladamo
oba jezika, kajti sicer se bo moral pri
slebernem stiku eden odpovedati svoji
materinščini in se poslužiti jezika so-
seda, da ga bo le-ta razumel.

Take primere dejansko doživljamo
dan za dnem in to nam mora biti
opozorilo, da je v naših razmerah
dvojezičnost tudi neke vrste obramba
pred potujčenjem. Če pogledamo, ka-

Ukaz za izdelovanje nevtronske
bombe je bil le eden izmed kora-
kov po nevarni poti, ki jo je ubral
novi ameriški predsednik Reagan,
da bi domačo in mednarodno jav-
nost prepričal o vodilni vlogi Ame-
rike. Svojo novo „politiko moči“ je
Amerika brezobzirno demonstrirala
tudi minuli teden, ko so ameriška
vojna letala pred libijsko obalo se-
strelila dve libijski letali.

Zdaj ne gre toliko za vprašanje,

ali so libijski letalci prvi začeli stre-
ljati in so jim potem Američani sa-
mo vrnil „milo za drago“. Mnogo
bolj je v ospredju dejstvo, da je
Washington tak ali podoben inci-
dent naravnost pričakoval ali — če
bi se izrazili bolj jasno — več ali
manj izzval. Vsekakor v tem smi-
slu v ameriškem javnem mnenju
prevladuje vtis, da je Reagan ho-

tel dati „lekcijo“ libijskemu pred-
sedniku Gadafi, kateri mu že dol-
go dela težave, ker se noče pod-
rediti stremljenjem Washingtona po
absolutnem nadzorstvu v tem delu
sveta.

Ni skrivnost, da je ameriška vo-
hunska služba CIA že pred časom
predložila pristojnemu kongresne-
mu odboru svoj načrt za „strmo-
glavljenje Gadafi“. In nekaj dni
pred sedanjim spopadom je ame-
riški tisk brez ovinkov napovedal,
da bo imelo ameriško vojno bro-
dovje manevre v zalivu Sidra pri li-
bijski obali, s katerimi namerava

„preskusiti“ Gadafi. Iz tega je
dovolj jasno razvidno, da se je
Reagan v svojem že uvodoma ome-
njenem stremljenju odločil za ze-
lo nevarno igro, kajti njegova „po-
litika moči“ resno ogroža svetovni
mir.

Zavedati se namreč moramo, da
se v Sredozemskem morju stalno
križajo interesi velikih sil: po eni
strani Amerike, ki skuša okrepiti
južno krilo pakta NATO; po drugi
strani Sovjetske zveze, ki ji tuje
letalonosilke pred „svojim pragom“
gotovo niso dobrodošle. To križa-
nje interesov spreminja Sredozem-
sko morje v nevarno vojno žarišče
in je zato povsem razumljivo, da
si sredozemske države — kakor je
prišlo do izraza tudi na madridski
konfrenci o varnosti in sodelova-
nju v Evropi — prizadevajo, da bi
Sredozemlje razglasili za območje
miru in brezatomske cone.

Kakor le malo prej z odločitvijo
za izdelavo nevtronske bombe, ta-
ko je Amerika zdaj tudi z inciden-
tom pred libijsko obalo izzvala v
svetu val protestov. Komentarji go-
vorijo o sovražni ameriški politiki
do Arabcev, o agresivnem in pro-
vokativnem dejanju, pa tudi o ban-
ditiizmu. Kljub temu pa je ameriški
zunanji minister Haig izjavil, da so
ZDA zadovoljne z odmevom, ki ga
je imel v svetu ameriško-libijski ob-
oroženi napoved. In v Washingtonu
celo napoveduje morebitne nove
manevre na istem območju — da bi
ovrgli vsakršni dvom, da je Ameri-
ka popustila v svojem „trdnem sta-
lišču“.

Med državami, ki so poročale na
letošnjem zasedanju komiteja, je bi-
la tudi Jugoslavija in komitej OZN je
izrekel jugoslovanski vladi pohvalo za-
radi rezultatov, doseženih pri uresnič-
evanju mednarodne konvencije o od-
pravi vseh oblik rasne diskriminacije,
še zlasti, kar zadeva položaj nara-
dnosti v Jugoslaviji (kakor znano, je bilo
takšno poročilo Avstrije v zadnjih letih
ponovno deležno ostrih kritik zaradi
politike, ki jo uveljavlja avstrijska vla-
da napram slovenski in hrvaški manj-
šini — op. ured.).

Komitej bo aktivno sodeloval v pri-
pravah na sklic druge svetovne konfe-
rence za boj proti rasizmu in rasni di-
kriminaciji, ki bo konec leta.

Na jugu Afrike
GROZI
VOJNA NEVARNOST

V tork je vznemirila svetovno
javnost vest, da so oborožene
južnoafriške enote preko Nami-
bije prodrle do 300 km daleč na
ozemlje Angole, kjer je prišlo do
spopada med agresorji in doma-
čimi silami.

Tako je na črno celino v pič-
lem tednu kar dvakrat padla
senca vojne nevarnosti: najprej
na severu ob ameriško-libijskem
letalnem spopadu in le nekaj
dni zatem na jugu ob vdoru juž-
noafriške vojske v Angolo. Pri
tem pa je vsekakor zanimivo, da
je v obeh primerih udeležena
Amerika — v prvem neposred-
no in v drugem vsaj posredno,
saj je ameriški predsednik rasi-
stični režim v Južni Afriki javno
hvalil kot „zvestega prijatelja
ZDA“.

Angolski predsednik Dos San-
tos je o vdoru južnoafriških vo-
jaških sil obvestil tudi general-
nega tajnika OZN Waldheima
ter ga pozval, naj ukrene vse,
kar je v njegovi moči, da se na-
pravi konec nenehnim aktom
agresije proti Angoli. Svoj po-
ziv je podkrepil z opozorilom,
da je Južna Afrika v zadnjih
dneh zbrala ob namibijski meji
45.000 vojakov.

ko so se spremenile razmere na vasi,
ko pod pritiskom socialno-gospodar-
sko pogojene migracije in zlasti raz-
voja tujskega prometa tudi v zaved-
ne slovenske domove prodira vpliv
nemščine in ko le-ta vedno bolj pre-
vladuje tudi na cesti in na igrišču,
bomo pač prišli do spoznanja, da
moramo zastaviti vse sile, da vsaj ma-
lo zajezimo ta razvoj, ki brez dvoma
gre na škodo našega narodnega ob-
stoja.

Ena in gotovo najboljša pot je skrb
za dvojezično vzgojo mladega nara-
ščaja. Zato izkoristimo prihodnje te-

POSOSJILNICA ZILSKA BISTRICA

vabi člane in prijatelje na

proslavo 90-letnice ustanovitve

● v soboto 29. avgusta 1981 s pričetkom ob 20. uri v avli ljud-
ske šole v Zahomcu.

Nastopajo znani solisti: Sonja Hočevnar, sopran
Ladko Korošec, bas
Rajko Koritnik, tenor
ob spremljavi Milana Stanteta.

Nadalje bo nastopil moški zbor „Rašica“ iz Šentvida pri Stični.
Pred sporedom in po sporedu vabimo udeležence na ogled
razstave

„90 LET POSOSJILNICE ZILSKA BISTRICA“

● V nedeljo 30. avgusta 1981 vabimo na

otvoritev novih poslovnih prostorov

v hiši Posojilnice na Ziljski Bistrici ob 10. uri.

Spored obsega: govore, deklamacije, nastop godbe „Kvintet
Dobrač“, blagoslovitev, nastop pev-
cev, počastitev zaslužnih združni-
kov, ogled in skromno pogostitev

Jubilejna Kamenica zahtevala enake pravice za vse Slovence

Jubilejno deseto srečanje na Kame-
nici v Beneški Sloveniji, kjer so konec
minulega tedna sodelovale kulturne
skupine iz treh sosednih dežel Italije,
Slovenije in Koroške (o našem pri-
spevku tej veliki prireditvi posebej
poročamo na drugem mestu — op.
ured.), je izzvenelo kot odločna zahteva
po uresničitvi enakih pravic za
vse Slovence.

Tridnevni spored je potekal pod
geslom „Beneška Slovenija pozdravlja
svoje sosedje“. Na nedeljski za-
ključni prireditvi se je zbralo več kot
dva tisoč ljudi, med njimi tudi šte-
vilni visoki predstavniki družbenopo-

litičnega in kulturnega življenja. Oba
govornika jubilejne Kamenice — žup-
nik Emil Cenčič in Izidor Predan —
pa sta udeležencem in preko njih vsej
javnosti nedvoumno povedala trp-
ko resnico o položaju beneških Slo-
vencev in o njihovem boju za obstoj.

Posebno odločno je bila zavržena
politika delitve Slovencev v različne
kategorije. Ne gre le za to, da vztraj-
no delijo Slovence v Italiji v tri sku-
pine glede na njihove narodnostne in
jezikovne pravice, temveč hočejo po-
sebej beneške Slovence razdeliti v
nadaljnje štiri podskupine, da bi po-
tem o njih ugotavljali, kateri so bolj
in kateri so manj Slovenci, oziroma
kateri sploh niso več Slovenci. Ta-
kih delitev po znanem geslu „divide
et impera“ (deli in vladaj) pa be-
neški Slovenci ne priznajo, je bilo
poudarjeno na Kamenici ter opozor-
jeno, da nad 30 kulturno-prosvetnih
skupin, ki delujejo na njihovem ozem-
lju, izpričuje enako narodnostno iden-
teto in zavest, hkrati pa se čutijo ne-
ločljivo in usodno povezane s Sloven-
ci na Goriškem in Tržaškem.

V duhu te izpovedi je bila tudi po-
stavljena odločna zahteva, da je tre-
ba vsem Slovincem priznati enake
pravice. Kakor Slovenci v drugih
predelih, tako tudi beneški Slovenci
nočejo v nedogled čakati, kdaj bo
vlada pripravljena sprejeti zaščitne
zakonske norme. Terjajo hitre in učink-
ovite ukrepe za zacementiranje ran, ki
sta jih zarezala v njihovo narodnost-
no telo dolgoletna asimilacija in go-
spodarska odvisnost. To pa pomeni
poleg priznanja narodnostnih in je-
zikovnih pravic predvsem tudi go-
spodarsko obnovo, da se bo končno
zajezilo odseljevanje slovenskega živ-
lja iz Beneške Slovenije.

Kamenica, ki je že deset let sim-
bol prizadevanj beneških Slovencev
za krepitev prijateljskih vezi med
narodi-sosedi in obenem tudi simbol
prizadevanj za uveljavitev narodnost-
nih pravic tamkajšnjih Slovencev, je
torej tudi letos potekala kot narodno-
politična manifestacija, ki je s svojo
kulturno vsebino izpričevala nezlom-
ljivo življenjsko voljo beneških Slo-
vencev, ki nočejo narodnostno umreti,
marveč obstati in se razvijati na
svoji podedovani zemlji, kjer živijo in
delajo že dolga stoletja.

Visoko priznanje Jugoslaviji za njeno narodnostno Politiko

Komitej OZN za odpravo rasne di-
kriminacije je na svojem triletnem
zasedanju v New Yorku obravnaval
oblike rasne diskriminacije, ki se po-
javljajo v današnjem svetu — od po-
litike apartheida do položaja nara-
dnosti manjšin in tujih delavcev, za-
poslenih v razvitih državah.

V odboru, ki ga sestavlja 18 izve-
dencev iz vseh delov sveta, so obrav-
navali različne delovne zadeve za uspešen
boj proti rasizmu, zlasti na jugu Afri-
ke. Posebno pozornost pa so posvetili
pozitivnim in negativnim zgledom reše-
vanja vprašanj narodnostnih manjšin.
Tozadevna poročila so podali komiteju
predstavniki posameznih držav.

Med državami, ki so poročale na
letošnjem zasedanju komiteja, je bi-
la tudi Jugoslavija in komitej OZN je
izrekel jugoslovanski vladi pohvalo za-
radi rezultatov, doseženih pri uresnič-
evanju mednarodne konvencije o od-
pravi vseh oblik rasne diskriminacije,
še zlasti, kar zadeva položaj nara-
dnosti v Jugoslaviji (kakor znano, je bilo
takšno poročilo Avstrije v zadnjih letih
ponovno deležno ostrih kritik zaradi
politike, ki jo uveljavlja avstrijska vla-
da napram slovenski in hrvaški manj-
šini — op. ured.).

Komitej bo aktivno sodeloval v pri-
pravah na sklic druge svetovne konfe-
rence za boj proti rasizmu in rasni di-
kriminaciji, ki bo konec leta.

K R A T K E N O V I C E BILANCA CELOVŠKEGA SEJMA:

Po širnem svetu

Še ni rešitve v zadevi Eumig

DUNAJ. — Zvezna vlada se je odločila, da bo dala na razpolago isto vsoto denarja kot zvezne dežele za rešitev delovnih mest podjetja Eumig. Kljub temu je še popolnoma nejasno kako se bo v prihodnosti godilo več kot 1000 delavcem podjetja. Kreisky se pogaja z zahodnonemskim podjetjem Grundig, da bi začelo proizvajati barvne televizorje v Fürstentfeldu, v katerega okolici je brezposelnost že zelo visoka. Pogajanja tečejo tudi z avstrijskim podjetjem Kapsch in z japonskimi podjetji. Vendar še nobeno podjetje ni bilo v stanju povedati kaj dokončnega. Jasno je samo, da bo država še naprej podpirala deficitarno podjetje v Fohnsdorfu, v katerem delajo povečini delavci, ki so že enkrat izgubili delovna mesta.

Po napotke iz Albanije

PRIŠTINA. — Okrožno sodišče v Prištini je obsodilo pet ljudi na pet do petnajst let zapor. Gani Krasniči, absolvent ekonomske fakultete, je obsodjen na 15 let zapor, ker se je povezal z drugo državo, njegov cilj pa je bil pri tem sovražno delovanje in kontrarevolucionarno ogrožanje družbene ureditve. Od leta 1978 je vzdrževal stike z albanskim veleposlanštvom v Beogradu, da bi dobil napotke in naloge za sovražno dejavnost proti Jugoslaviji. Obsojen sta bila tudi Gani Jetishi in Hazjer Xhoshi, ki sta oba snela z zida sliko predsednika Tita, ko je pri njih gostovala albanska umetniška skupina.

Spopadi v Iranu

TEHERAN, PARIZ. — Brez premora se nadaljuje v Iranu lov na nasprotnike režime. Poročajo, da so v zadnjih dneh uničili številna oporišča „mudžahedinov“ v Teheranu in v drugih velikih mestih Irana. Vse to so znaki, da tudi huda represija ne more zatreti odpora proti sedanjim vladim, politični opazovalci se sprašujejo ali je neizbežna državljanska vojna. S to sliko se ujemajo tudi poročila, da skušajo Iranci v inozemstvu po stranskih poteh priti do velike količine orožja, ki bi ga najraje nakupili v Avstriji, kar jim pa dosedaj ni uspelo. V Parizu je pobegnila tudi Bani-Sadrova žena, s sinom, ker se je bala za življenje sina.

Malozanimanja za velike investicije

Razstavljalci pred začetkom jubilejnega celovškega lesnega sejma niso imeli prevelikih pričakovanj, zato — pravijo — jih rezultati ne presenečajo. Kupci na lesnem sejmu letos niso pokazali velikega zanimanja za velike investicije, tudi za čas po sejmu vlada le zmeren optimizem, poroča sejemska direkcija.

Precej diskusij je bilo tudi glede skrajšanega lesnega sejma, ki je letos prvič trajal le 6 dni, splošni blagovni sejem pa 10 dni. Večina razstavljalcev je kljub začetnim težavam za nadaljnjo delitev sejma na specialni in splošni sejem, nekateri celo zagovarjajo tudi časovno ločitev obeh sejmov.

Inozemsko zanimanje je bilo pri vseh panogah zelo močno. Presečenec vlada zaradi močnega zanimanja iz Jugoslavije, Italije, Zvezne republike Nemčije in vzhodnih evropskih dežel kot Madžarske, Poljske, Češkoslovaške in Romunije.

Zato je tem bolj presenetljivo, da so številni avstrijski proizvajalci lesnoob- in predelovalnih strojev tako rekoč bojkotirali celovški lesni sejem, ker so rajši razstavljali v Salzburgu. Posebno pri sejmskem mizarskem obratu so se pritoževali, da skoraj ni bilo mogoče dobiti avstrijskih strojev, direktor sejma Dermuth pa je menil, da si ti avstrijski proizvajalci škodujejo sami, če za-

mudijo ta važni sejem v srednji Evropi.

Tudi žage niso kazale velikega zanimanja za investicije. Vzrok temu je precejšnja modernizacija avstrijskih žag v prejšnjih letih, vrhu tega pa tudi težka situacija te panoge. Velike žage proizvajajo več kot je povpraševanja na avstrijskem trgu, zato so majhne žage, ki jih je v Avstriji okoli 2500, v vedno večjih težavah.

Varčevanje z energijo je dalo tudi lesnemu sejmu svoj pečat. Predvsem je bilo veliko zanimanja za avstrijske, finske in švedske stroje, ki obdelujejo lesne odpadke ter jih pripravijo za kurjavo. Seveda je bilo zanimanje tudi za ustrezne peči.

Celovški sejem 1981 je obiskalo 275.889 obiskovalcev, kar je za 3,44 odstotka manj kot lani. 31. Celovški lesni sejem 1982 bo v času od 13. do 18. avgusta, desetdnevni blagovni sejem pa od 13. do 22. avgusta.

MANJŠINA POMEMBNA ZA RAZVOJ GOSPODARSKIH STIKOV:

Razširitev gospodarskega sodelovanja Koroška-Slovenija

Ob celovškem lesnem sejmu je obiskala delegacija Gospodarske zbornice Slovenije pod vodstvom predsednika Andreja Verbiča koroškega deželnega glavarja Leopolda Wagnerja. Na srečanju, katerega so se udeležili tudi predstavniki koroške trgovske zbornice, so se pogovarjali o utrjevanju dokaj razvitih trgovinskih odnosov in o višjih oblikah ekonomskega sodelovanja. Pogovarjali so se tudi o karavanskem predoru, kjer avstrijska podjetja čakajo na čimprejšnji začetek, sicer ne morejo ostati pri sedanjih ponudbah. Glede turističnega projekta na Peci sta obe strani ugotovile, da je možna samo dolgoročna realizacija projekta. Deželni glavar je poudaril, da bi morali vse storiti, da ne bi prišlo do kakršnekoli omejitve v čezmejnem osebnem prometu.

Ker lani ni prišlo do podpisa gospodarske regionalne pogodbe sta se

obe strani pogovarjali o bistveni razširitvi kontingenta v okviru sejemskih dogovorov (od julija 1981 do julija 1982 naj bi blagovna menjava dosegla 360 milijonov šilingov). Ob tem je treba še omeniti, da je ljubljansko „Delo“ v poročilu o teh pogovorih med drugim zapisalo: „Poudariti še velja, da je prav slovenska manjšina na Koroškem veliko pripomožila k razvoju gospodarskih stikov ter da bo njena vloga pri tem še naprej zelo pomembna.“

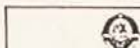
Iniciativa za skupno gospodarsko zbornico

Zaradi razvoja gospodarskega sodelovanja med Koroško in Slovenijo je prišlo tudi do pobude za Koroško-Slovensko gospodarsko zbornico, ki bi v obeh deželah imela nalogo služiti interesom na področjih skupnega gospodarjenja in trgovanja.

Predsednik predsedstva SFRJ se zahvaljuje za čestitke ZSO

Ko je bil pred meseci za novega predsednika predsedstva SFRJ Jugoslavije izvoljen Sergej Kraigher, predstavnik Slovenije v tem najvišjem forumu Jugoslavije, mu je čestitala tudi Zveza slovenskih organizacij na Koroškem ter mu želela čim bolj uspešno delo.

Za čestitke in dobre želje se je predsednik Kraigher zahvalil s pismom, ki ga danes objavljam.

PREDSEDNIK
PRESEDNIŠTVA SFRJ

Beograd, 27. maja 1981.

Tovariš
FELIKS WIESER
Tajnik Zveze slovenskih
organizacij na Koroškem

Austria
Klagenfurt

Z posebnim zadovoljstvom se zahvaljujem za tople čestitke in dobre želje ob moji izvolitvi za predsednika Predsedstva Socijalistične Federativne Republike Jugoslavije.

Zvezo slovenskih organizacij na Koroškem in Vas osebno najtopleje pozdravljam in Vam želim obilo uspehov v bodočem delu.

Sergej Kraigher

POPIS PREBIVALSTVA NA JUŽNEM TIROLSKEM:

Bodo o narodnosti odločali sodniki?

Priprave na popis prebivalstva na Južnem Tirolskem tečejo. Statistični urad za bocensko pokrajino je med drugim predstavil javnosti obrazce za izjavo o jezikovni pripadnosti, o katerem so v teku številne polemike.

V bocenski pokrajini se bo moral vsak državljan odločiti za eno od treh jezikovnih skupin: nemško, italijansko ali ladinsko. Poleg preštevanja številčnega obsega narodnostnih skupin, bo popisovanje imelo tudi velik pomen za druge temeljne aspekte znotraj južnotirolske avtonomije. Podlaga bodo za porazdelitev javnih služb in ljudskih stanovanj ipd.

Obrazci, vključno tisti o jezikovni pripadnosti, pa so tiskani le v nemščini in italijanščini. Ladinska narodnostna skupnost sploh ni upoštevana. Starši bodo morali napisati izjavo o narodnosti tudi za svoje mladoletne otroke, kateri pa jo bodo lahko spremenili, ko postanejo polnoletni. Ta aspekt je sprožil številno diskusij in polemik, še posebno v primeru, ko sta starša različne narodnosti.

V primeru nesoglasja med starši zakon vsekakor pravi, da mora sod-

nik določiti enega od roditeljev, ki naj izjavi jezikovno pripadnost svojega otroka!

Čeprav še niso izdelani kriteriji, po katerih bi sodniki zbirali med staršema, da ga bo mogoče „narodnostno krstiti“, se pripravljajo sodniki na Južnem Tirolskem na svoje delo, ki ga naj opravljajo v letošnji jeseni. Ladinci se bodo preštevanju uprli. Pod danimi pogoji pričakujejo le decimiranje skupine in njihov obstoj se jim zdi resno ogrožen. Številne druge osebnosti in komiteji se upirajo štetju, ki že v naprej rodi prav čudne nacionalistične cvetke. Ena teh cvetk je gotovo odločitev o tem, da bo v primeru spora med staršema dekretirala narodnost država. Prav gotovo takšno postopanje oblasti le še zaostrojuje nestrpnost v Južnem Tirolskem in je usmerjeno proti številno slabšim narodnostnim skupnostim, zato je povsem razumljivo, da se takšnemu postopanju upirajo pripadniki zapostavljenih narodnosti in ljudje iz naprednih vrst.

Grozi mednarodnemu turizmu stagnacija?

V prvi polovici 1981 je nazadovalo število prenočitev na Koroškem

Zadnja statistika ministrstva za trgovino ugotavlja, da je vseavstrijska bilanca turističnih prenočitev v prvem polletju 1981 sicer pozitivna, vendar pa pričakujejo za letos „manjšo rast“. Na Koroškem, kjer je bila zimska sezona zelo dobra, pa je število prenočitev v prvem polletju 1981 celo nazadovalo za 6,7 odstotka. Nazadovalo je le še v Zgornji Avstriji in na Štajerskem za 2 odstotka. Najbolj napredovali pa sta Gradiščanska (+8,7 odst.) in Dunaj (+7,1 odst.).

Statistike sredi leta še ne morejo dati prave slike, kljub temu je opaziti številne sence v turističnem razvoju. Prav gotovo je svojo vlogo igralo letos tudi vreme, posebno na Koroškem, kjer je polovica vseh avstrijskih campingov. Število turistov v teh poletnih šotorskih mestih je brez dvoma močno odvisno od vremena.

Koroška trgovska zbornica se je letos pozanimala pri hotelirjih in pri privatnikih za aktualno stanje in ugotovila, da nazadovanje ni zadelo vse enako. Najbolj se godi hotelom kategorije A. Maja meseca je bilo v hotelih kategorije A1 in A za 0,1 % več turistov kot v prejšnjem letu. Nazadovanje je prizadelo posebno kategorije C in D, ki so opremljeni samo s tekočo vodo; v teh kategorijah je bilo za 31,6 % manj turistov. Podobno je bilo junija: kategorija A je napredovala celo za 2 odstotka, kategorija B za 2,6 odstotka, kategoriji

C in D pa sta ponovno nazadovali za 24,1 odstotka. Za posezono pričakujejo za hotele tudi prvič boljše rezultate. Nekaterim hotelom je z intenzivno propagando v zadnjih letih uspelo pridobiti toliko gostov, da bodo imeli napolnjene postelje do oktobra meseca.

Spremembe v turizmu občutijo predvsem nižje kategorije, kljub gospodarskim težavam pa se del turistov raje posluži kvalitetnejše turistične ponudbe. Dokaz: število kvalitetnih sob na Koroškem se je povečalo za tretjino, kljub temu pa pri teh kategorijah ni nazadovanja.

Gospodarske težave povzročajo upadanje mednarodnega turizma

Iz zadnjega letnega poročila komiteja OECD za turizem je mogoče povzeti, da grozi mednarodnemu turizmu stagnacija, kajti po vsem svetu imajo ljudje manj denarja, ker njegovo dejansko vrednost razjeda infla-

cija in druge gospodarske spremembe. Iz poročila, ki obsega leto 1980 in prve mesece tega leta, je razvidno, da je splošna rast mednarodnega turizma v teh dvajsetih deželah znašala približno 2 odstotka (v primerjavi: 1979 tri odstotka, 1978 sedem odstotkov). Komisija OECD upošteva pri svojih ugotovitvah realno vred-

Množični mednarodni turizem je danes dosegel že takšen obseg, da ga lahko imenujemo moderno selitev narodov. Še leta 1950 je potovalo le 25 milijonov turistov, leta 1973 pa so jih našli že 215 milijonov. V zadnjih letih pa je postal proces še množičnejši, našli so kar 250 milijonov ljudi, ki se odpravijo po svetu.

nost, ne pa tekočo vrednost valut. Če se upošteva še inflacija je možno ugotoviti, da se je stagnacija turizma v resnici v svetovnem merilu že začela. Ta ugotovitev velja predvsem v Evropi, kjer sta lani le Švica (+18

odstotkov) in Zvezna republika Nemčija (+7 odstotkov) povečali rast turističnega prometa. Španija je že stagnirala, v Veliki Britaniji in Italiji pa se je rast celo zmanjšala za 10 oziroma 7 odstotkov.

Svetovna bilanca turizma je predvsem še pozitivna, ker je turizem narasel v avstralsko-azijskem območju in tudi v Ameriki (za okoli 24 odstotkov). Ugotavljajo, da je število turističnih potovanj raslo za 4 odstotkov, da pa dohodki iz turizma niso rasli v isti meri, kar priča o tem, da turisti varčujejo tudi, če potujejo.

Najbolj viden je vpliv inflacije na turistične tokove v Veliki Britaniji: iz tujine prihaja manj gostov, pa še domači turisti raje grejo na evropsko celino (v Švico, Grčijo itd.) in v ZDA. Ob precejšnji in ponavljajoči se podražitvi bencina, ljudje vedno bolj premišlujejo tudi o najugodnejših sredstvih prevoza. Strokovnjaki računajo, da bo od tega procesa največ pridobila železnica. Zaradi varčevanja pa je v Evropi tudi opaziti, da se ljudje vedno bolj odločajo za krajše vožnje in potovanja pred sezono in po sezoni, da bi se izognili ogromnim stroškom v glavni sezoni.

Močan vpliv turizma na splošno gospodarsko gibanje

Dohodki držav OECD in Jugoslavije so znašali v zadnjem letu skupno okoli 72 milijard dolarjev. Razumljivo je, da so takšne vsote v vsaki

posamezni državi močan element znotraj splošnega gospodarskega razvoja. Zato tudi ni čuda, da politiki občutno reagirajo na nazadovanja v turizmu. Po podatkih OECD za prve mesece tega leta je možno ugotoviti okrepitev „negativnega salda“. Število tujih gostov se je v prvih mesecih občutneje povečalo le na Japonskem in Portugalskem (za okoli 20 odstotkov), pa tudi v Švici (za okoli 11 odstotkov), manjša pa je turistična rast v Kanadi (okoli 6 odstotkov), Grčiji (okoli 5 odstotkov), Norveški. ZDA in Jugoslaviji (okoli 3 odstotke). Zmanjšalo pa se je v Španiji (— 3 %), Avstriji in Turčiji (— 4 %) in Veliki Britaniji (— 10 %).

Za zaključek še preglednica svetovnih velesil v turizmu leta 1980 (vrednost v dolarjih po tekoči vrednosti):

1. ZDA	10.100 milijonov
2. Italija	8.914 milijonov
3. Francija	8.235 milijonov
4. Španija	6.968 milijonov
5. Velika Britanija	6.932 milijonov
6. ZR Nemčija	6.640 milijonov
7. Avstrija	6.441 milijonov
8. Švica	3.149 milijonov
9. Kanada	2.284 milijonov
10. Grčija	1.734 milijonov

Na 15. mestu preglednice je Jugoslavija, ki je lani dosegla 1.115 milijonov dolarjev, in s to vsoto šteje med milijarderje v vrstah turističnih držav.

„Vuzenica 81“ XI. Koroška likovna kolonija mladih

Minulo nedeljo je 22 udeležencev letošnje Koroške likovne kolonije mladih odpotovalo v Vuzenico, kjer bodo do konca tega tedna gostje pri družinah v Vuzenici in Muti. To vsakoletno srečanje mladih „likovnikov“ organizira osnovna šola Vuzenica (predsednik odbora je veliki prijatelj koroških Slovencev Lojze Gobec) v sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo v Celovcu, Zelo kulturnih organizacij Slovenije ter kulturno skupnostjo občine Radlje ob Dravi, materialno pomoč pa nudijo poleg omenjenih organizacij tudi Ljubljanska banka — Združena banka Ljubljana, AERO Celje in Gorenje Muta.

Minulo nedeljo je 22 udeležencev letošnje Koroške likovne kolonije mladih odpotovalo v Vuzenico, kjer bodo do konca tega tedna gostje pri družinah v Vuzenici in Muti. To vsakoletno srečanje mladih „likovnikov“ organizira osnovna šola Vuzenica (predsednik odbora je veliki prijatelj koroških Slovencev Lojze Gobec) v sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo v Celovcu, Zelo kulturnih organizacij Slovenije ter kulturno skupnostjo občine Radlje ob Dravi, materialno pomoč pa nudijo poleg omenjenih organizacij tudi Ljubljanska banka — Združena banka Ljubljana, AERO Celje in Gorenje Muta.

Ker se z letošnjim XI. srečanjem začena novo desetletje te zdaj že tradicionalne prireditve, je nov tudi sestav udeležencev iz Koroške. Tokrat se udeležujejo srečanja mladi predvsem iz zgornjega Roža, ki še niso bili na teh prireditvah; v Vuzenici pa se v času bivanja v likovni koloniji srečujejo z mladimi likovniki iz občin Koroške regije, z nekdanjimi udeleženci kolonije iz občine Radlje ter z različnimi likovniki-amaterji in z znanimi likovnimi umetniki.

Življenje v likovni koloniji je tudi letos zelo pestro in zanimivo. Organizatorji so spet pripravili obsežen program, ki obsega vsakodnevno likovno ustvarjanje, razgovore o likovni dejavnosti, ogled razstav

in galerij, pa tudi športno in kulturno udejstvovanje ter razne druge privlačnosti. Tukaj je treba posebej omeniti torkov Koroški večer (o katerem poročamo posebej) ter srečanje z znanim mojstrom slovenske grafike akademikom Božidarjem Jakcem kot nespornim viškom letošnje prireditve. Med ostalimi podrobnostmi pa bi še omenili izlet v Ljubljano, kjer so poleg ogleda raznih znamenitosti mesta obiskali tudi mednarodni grafični bienale. Včeraj je likovno ustvarjanje potekalo v okviru prireditve „Sreča v zelenju in cvetju“; danes bodo začeli pripravljati program zaključne prireditve in razstave in tiskali bodo svoje glasilo „Mladost pod Pohorjem“; jutri pa bo v koloniji zaključni dan, ki se bo začel z likovnim ustvarjanjem, nadaljeval z risanjem po asfaltu in končal z veliko zaključno prireditvijo, ki bo po kulturnem programu izvenela v družabno srečanje domačinov-gostiteljev ter gostov iz Koroške.

Koroška likovna kolonija mladih v Vuzenici se ponša — kakor smo že omenili — z desetletno tradicijo. V teh desetih letih poštvovalno organiziranih in uspešno izvedenih srečanj se je prireditev razvila v edinstveno manifestacijo prijateljstva in sodelovanja. Vuzenica in Muta sta letos že enajstič sprejeli goste iz Koroške odprtih src — domovi učencev vuzeniške šole so v pravem pomenu besede postali domovi mladih koroških Slovencev, ki pri svojih gostiteljih preživljajo teden nepozabnih doživetij, pristrčnih stikov in prelepih spominov; pri svojih učiteljih in mentorjih pa spoznavajo čarobni svet likovnega ustvarjanja ter se seznanjajo s pravili slikanja in risanja.

Ko se bo jutri končala letošnja XI. Koroška likovna kolonija, se bodo mladi udeleženci vrnili na svoje domove na Koroškem. Vrnili se bodo polni lepih spominov; vrnili se bodo z zavestjo, da so navezali nova poznanstva in prijateljske stike; vrnili pa se bodo predvsem z občutkom hvaležnosti in zahvale vsem tistim, ki so jih tako gostoljubno sprejeli ter jim podarili teden lepih vtisov in dragocenih izkušenj.

Ena glavnih prireditev v okviru likovne kolonije je bil tudi letos KOROŠKI VEČER, o katerem obširno poročamo na drugem mestu

Tudi naša mladina na poletni politični šoli mladih

Republiška konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije je v Tacnu pri Ljubljani tudi letos priredila poletno politično šolo, katere se je udeležilo več kot 400 mladih ljudi iz celotne Slovenije, pa tudi iz zamejstva. Iz Koroške je bilo na šoli, ki je trajala od 17. do 23. avgusta, šest članov Zveze slovenske mladine v Celovcu, medtem ko je mladinski odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Trstu in Gorici zastopalo sedem mladincev. Med udeleženci so bili večinoma taki, ki so šele začeli delovati v mladinskih organizacijah in jim je politično izobraževanje še posebno potrebno; pridružili pa so se jim tudi „starejši“ mladinci, ki so želeli izpolniti svoje znanje.

Razveseljivo je, da tudi med našo mladino raste zanimanje za take oblike mladinskega udejstvovanja in sodelovanja. Tako so imeli udeleženci iz vrst ZSM priložnost, da navežejo stike s sovrstniki v matični domovini in v Italiji ter spoznajo marsikaj zanimivega, kar jim bo koristilo pri

bodočem delu v mladinski organizaciji. Treba je povedati, da so bile vabljeni tudi druge mladinske organizacije s Koroške, da se udeležijo politične šole, ki je v resnici srečanje mladine iz celotnega slovenskega narodnostnega območja. In splošno je bilo ocenjeno, da so taka srečanja izredno koristna, saj bistveno prispevajo k medsebojnemu spoznavanju in utrjevanju sodelovanja med mladino treh sosednjih dežel.

Program poletne politične šole je bil zelo obširen in pester. Kot predavatelji so sodelovali vidni družbeno-politični delavci, ki so mladim udeležencem posredovali obsežno in izčrpano gradivo o političnem in gospodarskem položaju Slovenije oziroma Jugoslavije, o dogajanjih v svetu, posebej o problematiki narodnostnih manjšin in seveda tudi o vprašanjih mladine ter o delu v njenih organizacijah. V glavnem je delo potekalo v skupinah, kjer je bila dana tudi možnost razprav; na plenarnih zasedanjih pa so imeli mladi udeleženci priložnost, da takorekoč „iz prve roke“ spoznajo tako zanimiva in aktualna vprašanja, kot so na primer gospodarski položaj v Jugoslaviji in njeni odnosi s tujino, dogodki na Kosovu, medrepubliški odnosi, pa tudi razvoj na Poljskem, delavske stranke in gibanja v Evropi in marsikaj drugega.

In končno — kako naj bo sicer pri mladini — tudi družabnost in zabava nista bili prikrašeni. Ravno v sproščenem vzdušju je najlažje navezovati medsebojne stike, izmenjati mnenja in izkušnje ter utirati pota še boljšim možnostim in oblikam sodelovanja. Odsev vsega tega so bili biteni in stenci, ki so jih udeleženci poletne politične šole oblikovali kar sproti in z njimi bogatili medsebojno komunikacijo. Ne nazadnje pa je naša mladina „svoj delež“ prispevala tudi s harmonikašem Zdravkom, ki je skrbel za pravo domače razpoloženje.

Tako je teden, ki ga je preživela mladina v svoji poletni šoli, ob vsem zanimivem, koristnem in prijetnem kar prehitro minil. Zato pa so si udeleženci ob slovesu obljubili, da se bodo prihodnje leto spet srečali na MPPS v Tacnu pri Ljubljani. Do tedaj pa hočejo vse tisto, kar so v tem tednu pridobili, s pridom izkoriščati pri delu v svoji organizaciji.

Ivanka Katz in Marjan Pečnik

Mladje izhaja naprej ZSO in SPZ sta reviji zagotovili vso podporo

Literarna revija Mladje, ki se je iz finančnih in tudi drugih vzrokov znašla v resnih težavah, tako da ji je celo njen dolgoletni urednik Florijan Lipuš s posebno „črno številko“ napovedal ukinitve, kljub temu živi naprej. Nekaj sodelavcev revije se je — kakor smo v našem listu že poročali — povežalo v Interesno skupnost za ohranitev mladja in ta skupnost je zdaj poskrbela za izdajo nove številke Mladja.

Vzporedno z literarnim in uredniškim delom pa si ta skupnost tudi prizadeva za to, da bi dosegla pogoje za nadaljnje redno in nemoteno izhajanje Mladja. V okviru teh prizadevanj so se zastopniki interesne skupnosti v torek sestali s predstavniki Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Slovenske prosvetne zveze.

S strani obeh organizacij, ki sta v okviru svojih možnosti podpirali revijo že v minuli dobi, so znova poudarili pomen in vlogo Mladja v kulturnem življenju koroških Slovencev ter zagotovili nadaljnjo pomoč, obenem pa posredovali mladjevcem tudi svoje misli o tem, kako si predstavljajo čim plodnejše in uspešnejše sodelovanje. Govora je bilo o konkretnem predlogu ZSO, kako bi sodelavcem Mladja odvzeli skrb za finančna in tehnična vprašanja in jim s tem omogočili čim bolj plodno literarno udejstvovanje (pri čemer bi revija glede vsebine slej ko prej ostala povsem neodvisna). Zanimive oblike podpore Mladju pa predstavljajo tudi pobude SPZ, ki je po eni strani izrazila pripravljenost, da prevzame naročila revije za včlanjena društva oz. društvene knjižnice; po drugi strani pa je povabila sodelavce Mladja k sodelovanju pri raznih kulturnih prireditvah in proslavah, npr. s pripravo primerne gradiva, z literarnimi nastopi itd.

Zastopniki Mladja so ob tej priložnosti izrazili svoje zadovoljstvo, da je Zveza slovenskih organizacij z ustrežno podporo omogočila izdajo nove številke revije in s tem pomagala premostiti njene trenutne težave. Poleg sedanje številke napovedujejo mladjevcem za to leto še eno izdajo pod mentorstvom Janka Messnerja, v letu 1982 pa hočejo z novim uredniškim odborom in z razširjenim krogom sodelavcev zastaviti sile za umor Mladja.

V daljšem pogovoru, ki je potekal v prijateljskem in konstruktivnem ozračju, so zastopniki ZSO in SPZ ter Mladja medsebojno izmenjali svoje poglede in predloge za ohranitev revije. Pri tem so v vrsti konkretnih vprašanj dosegli soglasje, o dokončni obliki sodelovanja pa se bodo pogovorili na nadaljnjem sestanku.

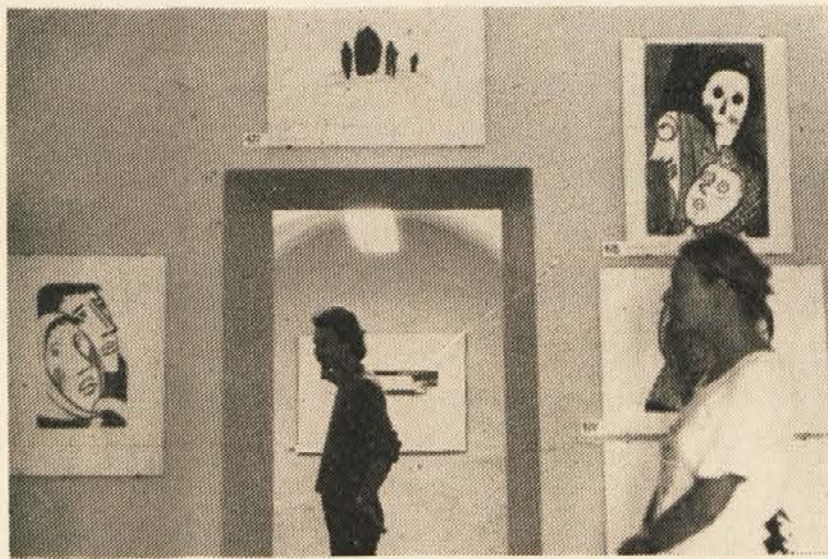
Kako bo z nadaljnjo usodo Mladja, je ob sedanjih „prehodnih“ številki seveda težko napovedovati. Po vsebini in po zunanji podobi se od dosedanjih izdaj zelo malo razlikuje; ta ugotovitev ni mišljena v slabem pomenu. Še naprej se revija imenuje „Koroško mladje“ in v podnaslovu napoveduje, da prinaša prispevke s področij literature, družboslovja in kritike. Najbolj vidna razlika je morda v tem, da je mentorstvo Janka Messnerja zelo očitno — ne samo glede kvalitete, marveč še posebno glede kvantitete prispevkov, (saj jih je kar deset označenih z njegovim polnim imenom ali vsaj z različnimi kraticami). Pri številki, ki je mišljena kot prehod iz „stare“ v „novo“ dobo mladjevskega življenja, je to še nekam razumljivo. Sicer pa napovedujejo, da bo pod sedanjim vodstvom (mentor in interes-

na skupnost) izšla verjetno le še ena številka, ker nameravajo potem poskrbeti za funkcionalen uredniški odbor, „ki bo idejno spet dovolj demokratičen in formalno estetsko dovolj razgledan“, kakor pravi Jani Oswald v uvodu nameste uvida.

Naj kratko navedemo vsebino sedanje številke Mladja: Poleg uvodnih besed Janja Oswalda skuša tudi prejšnji odgovorni urednik revije Avgustin Malle orisati uredniški korak od Lipuševega „črne mladja“ do novega „rojstva“. S pesniškimi umotvori so zastopani Jožica Čertov, Bert Piskernik, Matjaž Kropivnik, Kajetan Kovič in ljudski pesnik Janez Pernat, medtem ko je kot „gost“ v reviji predstavljena Ernie Lipp z Dunaja. Vtisi Kristijana Močilnika o obisku vojaškega pokopališča izvenjivo v odločno obsodbo vojne in sovraštva med narodi. Janko Messner objavlja tri kratke spise „Sex bomba“, „Štirje letni časi predšolskega otroka na deželi“ in „Vprašanja predšolskega otroka na podeželju“, poleg tega pa je prevedel prispevke Ernie Lipp in Petra Turrinija, predstavil pesmi Janeza Pernata in prozo Mirka Kumra ter mladega avstrijskega pisatelja z imenom Ide Hintze, ponatisnil svoje predavanje za „Kulturne kontakte 81“ na Gradiškanskem in končno nanizal še kratke zapiske iz drugih literarnih delavnic. Na področju likovne ustvarjalnosti pa spoznamo mlado umetnico Nežiko Novak iz Zelezne Kaple, ki je predstavljena zlasti kot portretistka.

Ne da bi se spuščali v podrobnejšo oceno posameznih sodelavcev in njihovih prispevkov, spričo že zapisane dejstva, da gre za „prehodno“ številko revije, že ob tej bežni predstavitvi lahko ugotovimo, da Mladje nikakor ni „umrlo“. Nasprotno vidimo, da je še dovolj mladih, za besedno snovanje navdušenih ljudi, ki so pripravljeni in odločni nadaljevati mladjevske tradicije. Če se jim bo posrečilo pravilno zastaviti delo naprej in če bodo znali pridobiti nadaljnje sodelavce, potem za bodočnost Mladja res ni treba biti v skrbeh. Vendar bi jih radi dobronamerno posvarili pred nevarnostjo, da ne bi ob novem začetku zapadli v staro napako, ki je v preteklosti brez dvoma v veliki meri prispevala k nastajanju raznih nesporazumov in končno pomagala tudi pri nedavni zaostritvi razmer do brezizglednega položaja; da kritika ni in ne sme biti enosmernica — kdor si jemlje pravico kritizirati druge, mora tudi dovoliti in prenesti, da drugi kritizirajo njega. V tem smislu jim želimo obilo uspeha in potrebne podpore.

Naš zapis o dr. Bergu je imel dober odmev

Bergova galerija v Pliberku, ki je bila letos razširjena za štiri nove prostore, je trenutno še odprta vsak dan od 10. do 12. ter od 16. do 18. ure. V galeriji, ki jo je doslej obiskalo že blizu 50.000 ljubiteljev Bergove umetnosti, je na ogled 208 del, med njimi tudi več kot 60 lesorezov iz najnovejše dobe umetnikovega ustvarjanja.

O galeriji in zlasti o dr. Bergu smo pred tedni obširno poročali v našem listu. Na podlagi tega našega poročila je umetniku postal znani avstrijski znanstvenik in strokovnjak za manjšinska vprašanja dr. Theodor Veiter naslednje pismo, ki ga objavljamo (v prevodu) na željo dr. Berga:

Velepoštovani gospod dr. Berg! Po „Slovenskem vestniku“ z dne 31. julija 1981 povzamam, da v Vaši galeriji v Pliberku ponovno prirejate tako znamenito razstavo Vaših del. Kakor veste, vidim v Vas enega najpomembnejših če ne najpomembnejšega slikarja v današnji Avstriji sploh in me veseli, da to Vašo umetniško dejavnost izvajate tako v skladu s slovensko narodno skupnostjo na Koroškem. Tudi naslov članka se mi zdi zelo pomemben in odraža točno tisto, za kar sva se Vi in jaz vedno zavzemala. Z najboljšimi pozdravi sem Vaš dr. Veiter.

Tretje srečanje

PISATELJEV
MANJŠINSKIH NARODOV

Slovenski PEN-center, Koroški PEN-klub, Slovenska prosvetna zveza in Slovensko prosvetno društvo „Obir“ vabijo na 3. srečanje pisateljev manjšinskih narodov, ki bo od 28. do 30. avgusta na Obirskem.

● 28. 8. do 18. ure prihod udeležencev v hotel Obir v Zelezni Kapli in ob 20. uri skupna večerja.

● 29. 8. ob 9. uri v gostilni Kovač na Obirskem začetek srečanja in otvoritev knjižne razstave, ob 10. uri povzetek lanskoletnega srečanja, ob 12. uri kosilo, ob 14. uri referat o albanski književnosti na Kosovem in diskusija, ob 18. uri večerja in ob 20. uri literarni večer z glasbenim okvirom domačega SPD „Obirsko“.

● 30. 8. ob 9. uri referat o furlanski književnosti z diskusijo, ob 12. uri kosilo, ob 14.30 nadaljevanje pogovorov in sklepi, ob 17.30 uri večerja in ob 20. uri literarni večer z glasbenim okvirom SPD „Zarja“ iz Zelezne Kaple.

Prisrčno vabljeni!

V OKVIRU 11. LIKOVNE KOLONIJE:

Koroški večer v Vuzenici

Mladim v likovni koloniji v Vuzenici se je letos pridružil za nekaj časa vliki slovenski umetnik, grafik Božidar Jakac. Pridružil se jim je pri slikanju in risanju, se z njimi pogovarjal, jim svetoval. Navzoč pa je bil s svojo ženo Tatjano tudi na Koroškem večeru zadnji tork 25. avgusta v ljudski šoli v Vuzenici. Kot častni gost je stal ta večer med številnimi občani in družinami, ki so sprejeli mlade koroške talente, v središču pozornosti. Kulturni spored, ki so ga oblikovali tamburaši, vokalni kvintet in sestri Čertov — vsi od Slovenskega prosvetnega društva Vrtača — pa bo ostal občinstvu dolgo v spominu; prav tako pa umetniku Jakcu, ki se je pri nastopajočih še posebej zahvalil za tako prisrčen in kvaliteten nastop.

Božidar Jakac sprejema iz rok Valentina Polanška plaketo in priznanje SPZ kot zahvalo za sodelovanje na likovni koloniji. Tudi osnovna šola v Vuzenici je podarila umetniku posebno plaketo.

ŠKOFIČE:

Prireditve za turiste

Le en mesec je minil odkar je bila zadnja slovenska kulturna prireditve za goste v Škofičah. Zadnjo soboto je Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ spet vabilo v gostilno Bürger. Slovenski kulturni večer je otvoril predsednik društva Herman Jäger, ki se je po pozdravu pridružil mešanemu pevskega zboru, ki ga vodi Simona Pörtsch. Zbor je zapel v obeh deželnih jezikih koroške pesmi. Nato je na-

stopil „Janšejev oktet“, deloma ob spremljavi instrumentalnega tria. Pa tudi ženski kvartet je presenetil. Kot gost je tokrat sodeloval Obirski ženski oktet pod vodstvom Valentina Polanška, ki je sam povezoval spored. Med sporedom so gostje čuli tudi informacije o koroških Slovencih in slovenskem narodu nasploh. Domači pevci in obirski gostje so zaključili skupno s pesmijo „Rož, Podjuna, Zila“.

Kulturni spored je zelo pozitivno odmeval med turisti

OBIRSKO / ŽELEZNA KAPLA:

Prvi kolesarski izlet

V nedeljo 23. avgusta je priredilo društvo „Obir“ prvi kolesarski izlet. Na izbiro sta bili dve progi. Prva proga: od Obirske do Železne Kaple in nazaj. To je 14 km. Druga proga: od Obirskega v Železno Kaplo in na Jezerski vrh (1216 m) in nazaj, skupno 44 km.

Izlet ni imel tekmovalnega namena, temveč da bi se razgibale mišice in kosti. Zbralo se je 31 kolesarjev, med njimi bilo 6 deklet. Skupini je v avtomobilu sledil predsednik društva, dr. Avgustin Brumnik, pripravljen na servisno pomoč. V Železni Kapli se je odpravilo 5 najmlajših udeležencev nazaj domov, ostali pa niso bili malo presenečeni, ko so jih skriti za Rozmanovo hišo pozdravili člani kapelske „Zarje“, vsi na kolesih.

ČESTITAMO

Leopoldini Hrobat in dr. Avgustinu Brumniku v Železni Kapli se je rodil sin Andrej. Srečnima staršema čestitamo.

Marija in Anton Miksche iz Hodiš sta dobila naraščaj. Rodil se jima je sin Mitja-Martin. Srečnima staršema čestitamo.

Za tako majhen kraj in za njegove ljudi je posebna čast, da se jim pridruži tako velik umetnik, je dejal vodja likovne kolonije Lojze Gobec. Posebna sreča pa je to za tiste mlade Korošce, ki so letos v Vuzenici. Profesor dr. Vladimir Bračič je predstavil Božidarja Jakca kot umetnika, ki je v Evropi gotovo najbolj povezan z zgodovino svojega naroda. Kot človeka, ki je vse svoje življenje aktivno spremljal boj slovenskega naroda. Brez Jakca, ki ga lahko imenujemo kronista slovenskega naroda, ne bi imeli tako bogate slikovne zgodovine partizanskega boja. Z ženo sta v nahrbtniku nosila risbe, jih skrbno varovala ter jih rešila današnjemu svetu. Kljub vsem priznanjem in častem, ki jih je in je bil deležen, je ostal Jakac preprost človek, je povedal Vladimir Bračič.

Tudi v Vuzenico je prišel, da bi delal z mladimi. Tako v tork, kakor tudi v sredo se je družil z mladimi in z njimi delal. V okviru koroškega večera je povedal, da je vedno zasledoval razvoj na Koroškem in boj slovenskih ljudi in izrazil prepričanje, da Slovenci nikoli ne bomo odstopili od svojih upravičenih zahtev. Svoje zaničevanje pa je izrazil do vsakršnega šovinizma.

O pomenu likovne kolonije za razvoj naših mladih likovnih talentov in o kulturnem delovanju Slo-

Odlični tamburaški zbor po dvodstvom Pavlija Lausseggerja, vokalni kvintet in sestri Danica in Jožica Čertov z dvema narodnima pesmima so oblikovali kulturni spored. Prav posebej je navdušila občinstvo Danica Čertov z Kajuhovima pesmima, ki jih je sama uglasbila.

vencev na Koroškem pa je spregovoril predsednik Slovenske prosvetne zveze Valentin Polanšek. Med drugim je dejal: Torej so slovenska prosvetna društva danes prav tako funkcionalna kot pred desetletji, ko se je rojak otepal analfabetizma prav z društvenim delovanjem. Tudi danes, ko imamo opravka z novo obliko „kulturnega analfabetizma“ v tej potrošniški družbi, ko nikjer ni več prisotna nedavna kmečka idila, ko preplavlja tudi koroške Slovence današnja vsiljivost medijev in goli potrošniški dobitniški materializem. Iskreno zahvalo je izrekel prijateljem tovarišem iz Vuzenice — na čelu idealistu Lojzetu Gobcu, ki se tako skrbno po-

svečajo vzgoji umetniških talentov.

Udeleženci letošnje kolonije so dobili kot darilo pred kratkim izdano pesmarico „Pojmo s ptički“, katere avtorica je Lenčka Kupper, ki je bila prav tako navzoča na prireditvi, kot ilustratorica pesmarice Andreja Zikulnig. Andrejo so posebej pozdravili, saj je bila sama dvakrat v likovni koloniji, kjer je prav gotovo nekaj pridobila.

V prvem nadstropju šole so obiskovalci imeli tudi možnost si ogledati razstavo Jakčevih grafik. Po prireditvi se je med organizatorji kolonije, umetnikom Božidarjem Jakcem in gosti z južne Koroške v privatnih pogovorih razvil še iskren in prijateljski odnos.

Občinsko kopališče na Zablaškem jezeru

Zadnjo nedeljo je končno bila slavnostna otvoritev novega občinskega kopališča na Zablaškem jezeru. Od nakupa zemljišča do otvoritve kopališča je prešlo skoraj 20 let. Kljub neprijetnemu vremenu se je zbralo precej ljudi, saj je kopališče v tem kraju bilo že zelo potrebno. Kopališče je otvoril škocijanski župan Albert Holzer, blagoslovil ga pa je duhovnik za turiste pater Bergmans.

Kopališče leži na severni strani idiličnega Zablaškega jezera in obsega 2 ha. Ob lepih dnevih se zbere med 700 in 800 ljudi. Strm travnik so splinirali v obliki velikih stopnic, kar je občinstvo pozitivno sprejelo. Na vrhu travnika ob vhodu pa je zgrajeno poslopje, ki obsega kabine, sanitarije in kiosk. Vse pa je zgrajeno tako, da je po potrebi mogoče še kaj dograditi. Za gradnjo in planiranje je bil odgovoren občinski mandatar inž. Germ, ki mu pa je že ob slavnostni otvoritvi močan dež razkril nekaj napak, ki jih bo treba kmalu odpraviti. Stroški ureditve kopališča so znašali okoli 2 milijona šilingov.

Že pred 20 leti je deželna vlada dala škocijanski občini denar, da kupi zemljišče ob jezeru in ga preuredi v kopališče. Vendar se je odločitev za gradnjo precej dolgo zavlačevala. Ljudje iz občine pravijo, da so k temu prispevali gotovo tudi interesi klopinskih hotelirjev, ki so videli v zablaškem kopališču predvsem konkurenco. Občina sama se je izgovarjala s tem, da je treba počakati dograditev kanala za odplake. Sicer so tudi drugi znali rešiti ta problem s tem, da so odplake konec leta odvažali. Toda nič zato. Leta 1976-77 so po vsej občini dogradili kanal in bilo je mogoče tudi začeti z realizacijo kopališča.

Medtem se je že vedno več ljudi kopalo v Zablaškem jezeru, ne samo, ker je okolica tako čudovita, tudi zaradi tega, ker so bila kopališča ob Klopinskem jezeru vedno bolj napolnjena. Svoj delež, da se je končno začelo urejevati občinsko kopališče, pa je doprinesla tudi Gospodarska lista, ki je od leta 1973 naprej zastopana s tremi mandatarji nato pa z dvema v občinskem svetu. Spet in spet je opominjala odgovorne na potrebe periferijev krajev v občini. Kajti tudi v občinah se pojavlja nasprotje med centrom in periferijo in opaziti je, da se obrobni kraji zanemarljajo. Prav v teh obrobni krajih je še močno zastopano slovensko prebivalstvo. Z ureditvijo občinskega kopališča so pridobile predvsem bližnje vasi, ki imajo okoli 500 postelj in dva cam-

pinga. Koristi pa tudi celotni občini, saj je občina s 13.000 posteljami že presegla zmogljivost prejšnjih kopališč.

Poleg občinskih mandatarjev, med drugim tudi mandatarja Gospodarske liste Franci Picej in Franci Koncilijs,

je bil pri otvoritvi navzoč tudi predsednik društva „Kärntner Grenzland“, direktor Wuggenig, ki se mu je župan Holzer zahvalil, da je privolil ureditvi kopališča. To društvo, ki je Slovincem znano že le v negativnem smislu, je namreč lastnik jezera in ima zato pri teh zadevah važno besedo. Društvo bo dobilo od občine vsako leto za pet mesecev po dva šilinga za 200 oseb dnevno.

Kopališče je odprto od 8. do 18. ure, odrasli plačajo 12 šil., otroci pa 5 šilingov.

Klubi slovenskih študentov na Dunaju v Gradcu in Celovcu vabijo na

SEMINAR

ki bo od 3. do 5. septembra 1981 v bivši kmetijski šoli v Podravljah.

● ČETRTEK, 3. septembra zvečer zbiranje udeležencev in spoznavalni večer.

● PETEK, 4. septembra: ob 9. uri: 2 kulturi? „Naš kulturni boj — med seboj?“ S tremi referati o zgodovinskem razvoju slovenskega kulturnega delovanja, o načelih in problemih in o trenutnem stanju bodo klubaši napravili uvod v diskuzijo. Delovni krožki bodo razpravljali npr. o odrski dejavnosti, zborih, literaturi, mladinskem delu itd. Sledijo poročila iz krožkov ter skupna debata o izsledkih.

Ob 19. uri podijska diskuzija s prosvetnimi predstavniki.

● SOBOTO 5. septembra: ob 9. uri: Podijska diskuzija o aktualni narodnopolitični situaciji s predstavniki osrednjih organizacij.

Zvečer: kulturna prireditve v Rožku.

Vsi kulturni in politični delavci prisrčno vabljeni!

Folklorna skupina SPD „Trta“ med rojaki v Benečiji

Že deseto leto zapored prireajo Slovenci v Italiji srečanje na Kamenici, kamor redno vabijo tudi goste s Koroškega. Letos je Slovenska prosvetna zveza posredovala folklorno skupino SPD „Trta“ iz Žitare vasi.

Kamenica je majhen kraj na planoti blizu Cedada, v srcu Benečije. Srečanje je trajalo kar tri dni — od petka do nedelje. Naša skupina je gostovala v nedeljo popoldne v kulturnem programu, vodila pa sta jo Franc in Slavka Kukovica, oba delavna in znana prosvetasta. V Cedadu nas je pričakala predstavnica prosvetnega društva „Ivan Trnko“ iz Cedada in nas odvedla na kosilo, kjer smo bili gostoljubno sprejeti in odlično pogosteni. Ko smo prišli na Kamenico, smo imeli že ravno toliko časa, da smo si ogledali oder in postavljene stojnice, potem pa se je ulilo. Naši mladi folkloristi so razočarano gledali v oblake, po dobri uri pa se je sonce usmilo in razgled daleč do morja, na Matajur in pa na Julijce v ozadju je razveselil vse, ki so skoraj že obupali. Program je stekel. Kljub temu, da skupina ni imela svojega harmonikaša, so odlično odplesali tri ples — s pomočjo kasete pač — kar pa ni nikogar motilo in ljudje so navdušeno ploskali. Sledil je govor župnika Emilija Cenčiča iz Benečije; ta je segal do srca, saj tudi v Italiji žulijo slovensko manjšino podobni problemi kot nas na Koroškem.

Naši maturantje na ekskurziji po Jugoslaviji

V ponedeljek so se maturantje Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu odpeljali na devetdnevno ekskurzijo po Jugoslaviji. Tudi letos so naši maturantje gosti Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo.

Ekskurzijo, katere namen je spoznati matično državo Jugoslavijo, vodi kot po navadi Vladimir Klemenčič. Pripravil jo je Inštitut za geografijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. V zvezi z ekskurzijo je bil izdelan tudi ustrezen vodič. Organizacijski del potovanja je prevzel ljubljanski „Kompas“.

Tega že 19. maturitetnega potovanja po Jugoslaviji se je letos udeležilo 70 maturantov s petimi profesorji.

Med drugim si bodo ogledali Beograd, Sarajevo, Dubrovnik, Bihač in Ljubljano.

Naj povemo še nekaj besed o folklorni skupini SPD „Trta“. Marsikdo je

še ne pozna, kar pa ni čuda, saj obstaja šele dobre pol leta. Inicijativo sta prevzela zakonca Kukovica. Gospa Slavka je najprej organizirala najmlajše — mladino od petih do deset let — in skupaj so prebili konec lanskega avgusta v koloniji v Predvoru. Z vodstvom skupine je nadaljevala Irena Brežjak. Potem je počasi rasla tudi skupina večje mladine: Brigitte, Ingrid, Peter in Rudi so bili prvi, ki so se navdušili za folklorno. Sledilo je še približno šest parov; kljub temu, da je marsikdo obljubil sodelovanje, pa se je v zadnjem trenutku „splasil“. Priskočila je na pomoč mladina iz Št. Lipša in okolice. Pod vodstvom Slavke Kukovice so pridno vadili in razveseljivo je, koliko jim je uspelo napraviti v razmeroma kratkem času. Do danes imajo za seboj že sedem nastopov, soglasno pa so odločili, da je bilo gostovanje v Kamenici eno najbolj uspešnih, čeprav tudi letošnje Kmečke ohčeti v Ljubljani ne morejo pozabiti, kjer so sodelovali še v sposojenih nošah. Zdaj vsaj te skrbi ni več: Franc Kukovica je uporabil svoj organizacijski talent in zbral finančna sredstva za narodne noše pri slovenskih inštitucijah na Koroškem, pri občini, pri različnih firmah, nekaj malega (precej malega) pa je prispevala tudi dežela.

Najprej so oblekli najmlajše, pred kratkim pa so tudi mladinci dobili nove noše. Šivale so jih povečini matere plesalk in plesalcev, tako da niso narejene le s šivanko in nitjo, pač pa tudi z ljubeznijo.

Gospa Slavka si želi za bodoče delovanje skupine predvsem še mladine, da bi lahko delovala v še večjem obsegu, ne nazadnje pa zato, ker se bo precej zdajšnjih plesalcev slej ko prej razšilo na študij. Morda pa bodo vidni uspehi te v vseh ozirih mlade skupine le še prilegnile nove moči?

Zgornja vesca pri Bilčovsu

V ponedeljek 31. avgusta bo v Zgornji vesci obhajala svojo 86-letnico Rozalija Einspieler pd. Foltova mama.

Njena zibelka je tekla na Rutah ob vznožju Karavank pri Andrejcu, kjer je preživela svoja mladostna leta. Življenje Foltove mame ni bilo vedno posejano z rožami, marveč jo je spremljalo mnogo trpljenja, muk in bolečin skozi njeno življenje. Leta 1919 se je primožila k Petrovcu v Zgornjo vesto, kjer je njen mož Folt prevzel posestvo. V zakonu se jima je rodilo 6 otrok, 3 hčerke in trije sinovi. Težko je bilo v tistem času za vsakdanji kruh. Tudi nacionalni pritiski na našega človeka je bil v tistem obdobju zelo močan, a Foltova mama je bila zgled neustrašnega in zvestega narodnjaka in se ni dala ustraševati, bila je trdna in ni zatajila svoje materinščine. Biser, ki ji je bil položen v zibelko je Foltova mama čuvala in s tem si je pridobila spoštovanje, ki ji je zagotovilo ugledno

mesto med občani. Že zgodaj, leta 1963 ji je umrl mož. Drugi največji udarec v njenem življenju je bil izguba zeta, moža hčerke Johane. Pred letom dni pa je umrla hčerka Johana. Pred nedavnim pa je smrt spet kosila v Foltovi družini in odpoklicala sina Jozija. Vse to so bili hudi udarci za Foltovo mamo, ki jih je potrpežljivo in požrtvovalno prenašala. Tako je na stara leta postala hiša pri Foltu skorajda prazna in sedaj sama skupaj z dvema vnukoma skrbi za dom, vendar je s svojimi 86 leti še vedno duhovita in veselega razpoloženja.

Draga Foltova mama, prejmite iskrene čestitke od nas vseh, ki Vas spoštujemo in cenimo. Poznamo Vaš idealizem in ljubezen do naroda. Ob Vašem visokem jubileju izrekamo iskreno željo, da bi ostali zdravi in s svojo duhovno vedrino še naprej navduševali nas mlajše.

J. M.

Strokovna šola za ženske poklice zavoda šolskih sester
Št. Peter 25, 9184 Št. Jakob v Rožu

OBJAVA

Vodstvo Strokovne šole za ženske poklice v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu sporoča vsem interesentkam, da bo

JESENSKI SPREJEMNI IZPIT

v ponedeljek 14. septembra 1981 ob 9.30 uri.

Interesentke, ki so sprejemni izpit pozitivno opravile na kakšni tovrstni nemški strokovni šoli, prestopijo lahko v našo šolo brez sprejemnega izpita.

Možen je še tudi vpis v

ENOLETNO GOSPODINJSKO ŠOLO.

Prijave so lahko pismene, osebno in po telefonu (0 42 53) 343.

Vodstvo šole

Folklorni večer v Vrbi

V soboto zvečer je Slovensko prosvetno društvo „Drabosnjak“ s Kostanj priredilo v slavnostni dvorani v Vrbi folklorni večer, katerega namen je bil številne goste, ki so na letovanju ob Vrbskem jezeru seznaniti s kulturno dejavnostjo slovenske narodne skupnosti na Koroškem. To je bila letos že druga takšna prireditev v Vrbi, ki jo je organiziralo SPD „Drabosnjak“ s Kostanj.

Izvajalci tega uspelega folklornega večera so bili tamburaši in pevci SPD „Vrtača“ iz Slovenjega Plajberka ter domačini.

Zbrano publiko, po večini tuje goste, je pozdravil predsednik SPD „Drabosnjak“ Janez Lesjak, v obeh deželnih jezikih in želel prijeten potek

večera. Povezavo skozi spored sta imela Mirko Lausegger in Jožica Čertov. Ob tej priložnosti sta tudi predstavila svoje društvo „Vrtača“. Tako smo imeli priložnost zvedeti, da je njihovo društvo v zadnjih letih pokazalo zelo pestro in bogato kulturno dejavnost. No in del te dejavnosti so tamkajšnji prostovolci pokazali tudi pri nas v Vrbi.

Plajberžani so to nalogo odlično opravili. Čeprav se mladi tamburaši učijo šele leto in pol, so pod vodstvom Pavla Lauseggerja zaigrali tako privlačno, da smo jih takoj sklenili v naša srca, prav tako tudi kvintet, ki ga vodi Mirko Lausegger, ki je dovršeno zapel celo vrsto domačih in pa tudi drugih pesmi. Za izvajanja jih je občinstvo nagradilo z navdušenim aplavzom. Posebnost tega večera pa sta bili sestre Jožica in Danica Čertov, ki sta s svojimi ubranimi glasovi ob spremljavi kitare in pa tudi posamično želi zasluženo priznanje. Domači prosvetasti so se predstavili z odlomki del Andreja Drabosnjaka v narečju tedanjega časa. Zaradi šegavosti vsebine (bila prevedena tudi v nemščino) tega navihanega bukvarja, ki je živel pred 200 leti, je publika s smehom nagradila duhovitost tega kostanjskega umetnika in pa seveda tudi obe simpatični izvajalki.

Za lepi in uspehi večer velja prisrčna zahvala prireditelju in izvajalcem, ki so tako precej prispevali k boljšemu medsebojnemu razumevanju in k spoznavanju resnice, da na Koroškem živijo tudi Slovenci, kar pa je sicer v velikem nasprotju z zunanjim licem Koroške.

Valentin Polanšek

96

BRATOVSKA JESEN

II. del

„Reči se dogajajo, fanta moja. To je greh!“

Potem se je dobrotljiva ženica tako razjarila, da ni več mogla nadaljevati z žebrenjem in plesti svojih molitvenih obrazcev.

Domen in Matevž sta tokrat morda čutila veliko so-krivdo kot partizana.

„To ni vojna za pravico proti krvoločniku, to je pregrešno ubijanje, fanta moja! Vedno smo še kristjani in ljudje!“

Potem je nepričakovano prišla Janja od tetine domačije.

„Za božjo voljo, dečva, da si upaš hoditi okoli, ko je povsod samo smrt?“

Iz materinih besed je bilo čutiti veliko ljubezen do ruske deportiranke. Janja je jokala.

Pri Strnovi Gelci se je zadrževal, ko je prižalovala do njiju vest: Janja je mrtva! Z Domnom je bila in sta padla v nemško zasedo zgoraj pri tetini domačiji.

Matevžev močlanje se je razbolevalo.

„Kar zapovrsti zgubljam naše drage ... tako dolgo, da bo še nas!“

Ni se smel dolgo zadrževati. Kurirji so drveli po terezu. Pri Črni se bataljoni točejo s Švabi! In kurirji so se ponovno izkazali, ker je bilo v najkrajšem času po batal-

jonskih štabih znano, da s kapelske in solčavske strani ni nobene sovražnikove kolone na pohodu. Takrat so partizani prvokrat tolkli na koroških tleh edinstven boj proti sovražniku. Tvegali so celo nekaj, kar sicer z bataljoni ni bila taktika: doprijeli so se z Nemci v frontalnem boju in uspeli!

Bunker KGO se je nahajal v neposredni bližini bojišča ... in je po večdnevni borbi poročal o uspehu na Bari. Tako je bila prav ta bitka pri Črni avgusta leta devetnajststotirindesetega pohvalno omenjena v zavezniških vojaških poročilih. General Alexander je izrekel partizanski vojski pohvalo. Tudi iz Titovega štaba je prišla pohvala. Borci so bili polni zmagoslavja.

Matevž je bil ponosen, da igra njegov bunker tako strateško pomembno vlogo. Iskal je brata Domna. Iz Gasperejeve okolice je izvedel, da so brata Domna prevzeli v 05 in da je odšel na nov položaj. Majski iz OBKOMA pa je bil bolj točen:

„Komandir TV 32 je postal tam nekje pri Pliberku.“ Majski je bil prijazen krepek fant iz OBKOMove zaščite in je hvalil zmagovalce v bitki pri Črni. Pa še Matevžev KGO je ponosno omenil.

Srečal se je tudi z Bredo, članico okajevcev, privlačno žensko in izkušeno partijko. Samo prehodno se nahaja tukaj, ker je namenjena na teritorij bivšega Zapadnokoroškega odreda. Kako, da se z njo nisem seznanil v Ljubljani? se je vprašal Matevž.

Podklančarjev Boštjan je že od daleč vpil:

„Koga pa srečam tukaj? Gotovo te pet let nisem videl. Pozdravljen!“

Matevž ga je takoj prepoznal: brata likvidirane Mije in Fanike ... Zato se ni počutil prijetno, ko je srečal človeka, ki bi mu lahko na račun vsega, kar se je čudnega dogajalo, brnil v obraz: A taki ste! A to ste Slovenci! Mi

pa morda nismo? A to ste naprednjaki! Mi pa morda ne? A to ste Ojstrovčani, domačini! Mi pa morda ne?

Boštjan je bil že preizkušen borec. Pred tedni je prostovoljno šel v partizane. Borbenih izkušenj si je pridobil kot nemški vojak na raznih frontah. Bil je odkritega značaja.

„Živijo, zdravo, Boštjan! Spet en Ojstrovčan več pri nas, kamor vsi spadamo!“

Tisti dan Boštjan ni ničesar omenil glede zginulih sester. Pripovedoval je na kar najbolj šaljiv način, kaj vse se mu je pripetilo nekoč v Solčavi, ko je stražil neko celovško „tajno osebo“ v obliki filmsko zale gospodične, za katero je osebno odgovarjal pred bataljonskim komandantom Pepom, jo pospremil do štaba in čez nekaj časa spet nazaj tja, kjer je prej pazil nanjo. Kaj je bilo s to skrivnostno Celovčanko, ni prav vedel. Šele potlej, ko je prišel Peter Podjunski, je bilo Boštjanove „skrivnostne vloge“ konec; moral je v zaščito zavezniškega oficirja, ki je kadič tak tobak, da je parfumsko dišal in je prava čuda, da ga niso Švabi v Solčavi zavohali.

Boštjanovega pripovedovanja kar ni bilo konec. Matevž pa ga je z užitkom poslušal. Tako še ni slišal koga govoriti. Ni se mu poznalo, da se sploh koga boji in da vsega s svojo besedo tako na dan, kakor odkrito misli in čuti.

„Kaj bi ga kidali. Tako je treba, če hočete, po vojaško!“ je privil Boštjan. „Tako sem tudi Pepu večkrat dejal, četudi je bil bataljonski komandant. Navsezadnje sva se še dobro ujela.“

Pozneje je še povedal, kako je za Košuto moral čakati na zavezniška padala:

„Ej, moj Angležek je bil prava ritka. Se mu je poznalo, da ne ve, kako nemški smodnik smrdi. Trdo sem ga moral imeti na vajetih. Drugače bi on s svojo nevojaško

Če smo govorili o črni borzi, smo doslej pri tem mislili na prodajo ali nakup denarja po „črni“ — neuradni ceni. Na črni borzi ni bila važna cena, ki ji na borzah pravijo „tečaj“, pač pa je bilo glavno, da si zaželeni denar dobili. Niti vprašanje morale — ali te je kdo pošteno nabiral in te oskubil — na žalost ni ob-

Na „črni borzi“ s človeškimi organi

teževalo vesti prodajalca. Tolažbo je iskal v reku „Posel je posel“ ali bolj konkretno: „Borza je borza“.

Toda ko gre za črno borzo človeških organov — recimo za oko ali obisti — ki jih iščejo bolniki, da bi jih kirurgi presadili v njihovo bolno telo, je zadeva precej drugačna. V Ameriki sta hrepenenje po zdravju z ene strani in strast po denarju z druge strani v resnici razvili takšno črno borzo človeških organov.

„Bi prodali oko za 50 tisoč dolarjev?“ vprašuje mešetar na čičaški črni borzi po naročilu bolnika, ki mu je bolezen razjedla oko. Drugi zopet ponuja 100 tisoč dolarjev za zdravo oko.

V Pittsburghu je nekdo objavil v listu oglas, da prodaja oko poceni; ne zahteva več kakor 3000 dolarjev... Še iz drugih ameriških mest prihajajo podobne ponudbe; lep denar za oko ali obisti. Samega prodajalca posebno ne skrbi, da utegne zgubiti zaradi nesreče ali bolezni še oko, ki mu je ostalo.

Konjunktura pravzaprav ni slaba. V ameriški državi Illinois je 1000 ljudi, ki čakajo na presaditev obisti. Sijajna prilika torej za prodajo ledvic! Zdravniki imajo pa le pomisleke: Ali je za zdravnika moralno, da zdravemu človeku izreže zdravo oko iz telesa? se vprašujejo. Ali s tem ne sodelujejo pri nastajanju možnosti, da sam ponudnik pozneje iz katerega koli vzroka, pride še ob oko, ki mu je ostalo?

Sam zakon o anatomske darilih ne prepoveduje takšnih operacij, čeprav ni star; uveljavili so ga pred desetimi leti. Tedaj se črna borza s človeškimi organi, oziroma njihovo presajanje še ni razvilo.

Če mati stopi pred zdravnika ter mu pove, da je pripravljena odstopiti svoj organ bolnemu otroku, se pač ne postavlja problem morale za zdravnika. Temu je jasno, da jo je k temu nagnila ljubezen do otroka, torej ne pohlep po denarju. Odločitev zdravnika v takšnih primerih ne bo težka. In vendar ni zadeva tako preprosta za zdravnika. Če je namreč prepričan, da bo bolnik umrl, če sorodniki ne najdejo darovalca, ki mu je pripravljen odstopiti zdrav organ, se pojavi gotovo v njem skušnjava, da bi skočil na črno borzo!

ekstravaganco nas vse skupaj spravil v žlobudro. Nositi smo morali vse za njim, kar je bilo v posebni pošiljki na padalu samo zanj.“

Pri Voglarju je bila začasno Jelka pri hiši, kajti brat je odšel v partizane, in sinova, otroka še, mater pa so odpeljali v kacet. Že od dvanajstega leta zaradi trdne narodne zavednosti močno izpostavljena hiša, je ostala naprej javka na vse strani.

Jelka sama je bila poseben lik naprednega in nadarjenega samouka, ki pa se je porival skozi življenje in uspeval kljub trdim letom, kljub mnogim otrokom. Bila je odločna aktivistka. Ni strpela in je povedala Matevžu, kar je novega slišala v zvezi z likvidacijo onih treh kapelških deklet:

„Brat je menda izrazil odločnost, da bo odkril vse, kaj je res bilo. Ne zagovarja, če sta se sestri in njuna prijateljica kaj tako groznega zagrešili, hoče pa jasnosti. Kakšne so padale v smer Gašperja in Maje! Ne morem ti povedati.“

„Saj ni treba, vsi se gnjavimo s to skrivnostno zadevo.“ Več nista mogla govoriti. Zunaj je potrkalo. Stražar je pripeljal k hiši Koljevo skupino. Kolja in Matevž se že nekaj časa nista videla.

„Zdravo, Matevž! Kako...?“

Matevž bi najraje pobaral, kako je z „odstrelitveno listo“ pri tej specialni ekipi, kajti zaradi zadnjega primera z Mijo je Matevža strašno bolelo. Glasno pa je samo dejal:

„Borimo se in gledamo, da ne prelivamo preveč naše krvi. Za to imamo Švabov in vsega vruga dosti!“

„Pa teh preklelih izdajalcev, ki jih ne zmanjka kot plevela na še tako skrbno obdelani njivi za bodočo rast revolucije...“

Jelka je imela dobro razpredeno pajčevino javk in

Težave življenja v dvoje

Nekateri ljudje so večno nezadovoljni s tistim, kar imajo, želijo si boljših, novejših, občudovanja vrednejših predmetov. Kupujejo samo tisto, kar vidijo pri sosedovih, ali pa tisto, kar jim bodo sosedovi zagotovo zavidali. Če imajo prijatelji nov gospodinski stroj, bodo ti ljudje takoj zavrgli starega in kupili nov, še boljši model. Če gredo sosedovi v soboto na morje, je prava sramota ostati doma. In tako naprej. Torej večna nezadovoljnost, ki bi jo lahko imenovali tudi nezmožnost oblikovati si življenje po svojih možnostih, potrebah in okusu.

MOŽ PRIPOVEDUJE

Moja žena ni nikdar zadovoljna. Hoče, da imamo vse tisto, kar imajo prijatelji in sosedje, pa še malo več. Ne vem, kam nas bo to pripeljalo. Zadnjič so kupili sosedovi nov hladilnik, že čez teden dni smo imeli prav tak hladilnik tudi pri nas, čeprav je bil stari še čisto dober. Iz podobnih razlogov smo morali kupiti tudi barvni televizor, nov gramofon, sedaj pa so sosedovi, na mojo grozo, kupili nov avto. Kaj naj storim, da se bo žena spametovala? Zdi se mi, kot da jo je obsedla nekakšna bolezen, izgubila je občutek za to, kaj potrebujemo in kaj je odvečno. Ne morem je prepričati, da bi bila zadovoljna s tem, kar ima. Prepričava se, nato ponavadi jaz popustim. Vendar mi gre vse skupaj že pošteno na živce.

ŽENA PRIPOVEDUJE

Mož pretirava. Prizadevam si le, da bi bili na tekočem z novimi dosežki tehnike. Saj

bi razmislili, kaj je njim potrebno in koristno, merijo svoje potrebe le po potrebah drugih ljudi.

Nedozoreli ljudje slepo posnemajo vse, kar vidijo pri drugih, ne potrudijo pa se odkriti, ali so s tem nato zadovoljni, ali jih nove stvari osrečujejo. Takšno nezrelo posnemanje se lahko kaže na mnogih življenjskih področjih, najbolj očitno pa je v potrošništvu. Če prevzemamo mnenja in misli svojih soljudi, to gotovo manj bode v oči, kot če kupimo vse, kar vidimo pri sosedih, predmete, o katerih mislimo, da izpričujejo našo veljavo in uspešnost.

Nezrelega človeka, ki venomer hlepi po novih predmetih, moramo najprej prepričati, da se veljava, ki jo pridobi z lastništvom, kaj hitro obrabi, saj prihajajo na tržišče novi, lepši, sodobnejši izdelki, težko je iti v

korak z vsemi novostmi, ki se zdijo zaradi spretno zatavljene reklame tako zaželene.

Sla po nakupovanju novih predmetov lahko preraste v obsedenost brez meja. Žena, o kateri je govor, je prepričana, da ni nič hudega, če hoče biti na tekočem z vsem najboljšim, kar je mogoče kupiti. Ne zaveda pa se, da je vsak predmet le toliko vreden, kolikor nam služi. Njegova prava vrednost ni v očeh drugih ljudi, ampak v tem, koliko mi sami ta predmet potrebujemo, koliko veselja nam daje.

Zakonca, ki se pripravata zaradi ženinega večnega nezadovoljstva, sta na pragu resne krize. Da ni njeno nakupovanje le umik pred resničnostjo? Mar si skuša z nakupovanjem dopovedati, da je njeno življenje vendarle smiselno, ugledno, občudovanja vredno? Iz krize bo tudi tu, kot v mnogih primerih, pomagal pogovor. Sesti bosta morala za mizo in preudariti, kaj zares potrebujeta in kaj je le nakup zaradi sosedov in njihove zavisti. Razmisliti bosta morala, koliko je treba delati za vsakega od teh, tako na hitro kupljenih predmetov in koliko imata potem od nakupljenega koristi. Mar ne bi bilo bolje, da bi poskusila izpolniti praznino v življenju s čim drugim, ne s kopičenjem materialnih dobrin? Poti je veliko, težko pa je najti in izbrati pravo.

Samostojna žena — muhasto bitje?

Z obžalovanjem opazujem, da se v vašem časopisu vedno spet pojavljajo članki, ki diskriminirajo ženo in jo opisujejo kot brezčutno in muhasto bitje. Ironija pri tem je, da so ti članki na strani „za dom in gospodinjstvo“.

Verjetno ti članki niso mišljeni samo za gospodinjstvo, temveč za ženo nasploh. Predvsem članki, kot npr. „Moja sitna sodelavka“, ne prizadevajo samo „gospodinjstvo“, temveč tudi številne moške. Ali zaposleni moški nimajo nobenih problemov — ali jih res znajo pustiti doma?

Morda pa ženske tudi zaradi tega večkrat

kritizirajo, ker so bolj pozorne! Saj kritika ni vedno nekaj negativnega. Tako bi lahko navedla mnogo podobnih člankov, v katerih vedno nakažete le eno stran. Razen tega se ne morem ubraniti občutka, da take članke odobravajo le tisti, ki žene še danes, v 20. stoletju, ne priznavajo za partnerja.

Vesnilo bi me, če bi v bodoče v člankih, ki niso napisani samo za gospodinjstvo, temveč za ženo nasploh (sploh mislim, da naslov vaše ženske strani ni najbolj posrečen), prikazali ženo tako, kakršna bi pravzaprav morala biti: enakopraven partner možu, s katerim skupno premaguje življenjske probleme.

M. L.

KDO JE GOSPODAR V HIŠI?

zaupnic po vsem Meddolu. Od ene do druge akcije je postajala še bolj pogumna. Hodila je v Kaplo skoraj že legalno nabavljat to in ono za OF: Pri nemškem zobozdravniku, baje osminkem ali šestnajstinskem Židu, je dobivala marsikaj kar dobesedno za one v gozdu pa tudi; po trgovinah, pri peku in sedlarju in še kje. Potem je organizirala sestanek za tržanke pri vdovi tik nad Kaplo. Kdo vse je prišel? Vse polno neverjetnih oseb. Vsaka je nekaj prinesla. Prava nabiralna akcija je uspela. Rbančeva mati so kar sami osebno zanesli poln nahrbtnik žemelj na vrh Hrovlja. Pekova gospa je prinesla vse, kar ji je bilo naročeno.

Ta akcija je bila vendarle preočitna. Izdajalci so stopili v protiakcijo. Toda Jelkino varnostno omrežje skozi grapo je bilo bolj zanesljivo in je mogla še pravočasno zbežati.

Zdaj pa si predstavljajmo: mati zapusti troje malih otrok in gre v partizane! Kaj takega zmorejo samo trdni prepričani ljudje, kaj takega je zmogla le borbena mati Jelka. Matevž ni bil pri roki, pa je morala Jelka sama tavati nekaj časa po domačih gozdovih, preden je prišla na pravo zvezo. Potem so jo napotili na solčavsko stran.

Matevž je iskal stike z Rijo, ki je bila kot domačinka uslužbenka kranjske pošte ter prinašala koristne podatke s tiste strani in spravljala marsikaj pomembnega tja. Morda spravi ona mojo pošto za Vesno-Nadjo naprej? si je delal nove obete. Rija je s Koljo prav tesno sodelovala. Bila je polna živosti in prisotnosti duha.

Z Matevžem sta dolgo govorila. Sam si ni mogel pomagati, ker je spraševal le po znancih in prijateljih in rojakih, ki so bili pogrešani ali so popadali ali so bili zaprti.

„Hitler je vse polno Kapelčanov pozaprl: Petra, Loj-

za, Vinka, Hanzeja, Franca, Koreja, Maksa, Kilometerfrsarsja, Bergljača, Elijo, Jana grofa, Pepija, Petraka, pa še druge.“

Za vse okoličane ni vedela, ker ni vseh poznala. Bilo jih je še mnogo več kot tržanov. Za padle borbe pa tako niso vedeli niti vsi terenci.

Gestapovci so se posluževali vseh mogočih, tudi najdebelejših laži: Vedno so odkrivali bunkerje in spet bunkerje! Če bi kdo sešteval vse skupaj, bi prišel do prepričanja, da je okoli Kaple bunker pri bunkerju. Ker je bila po partizanih že davno prepovedana in večidel tudi onemogočena sečnja lesa, so stale nekdanje drvarske kolibe prazne. Morda je v kateri prehodno prebival kak partizanski kurir. Za gestapovce pa je bila vsaka leskova utica za velikanski bunker, poln razstreliva in orožja in banditov in popisanega gradiva in česa vsega še... Nedolžne civiliste, ki so kljub policijski uri in podivjanemu času morali biti kje na poti, so, čeprav so imeli pri sebi osebno izkaznico s sliko, prijemali in jih gonili, kakor da imajo v pesti spet velikega komunista komisarja ali samega Tita, ki je v Drvarju doli nekje na Balkanu na tako pretkan način ušel celo specialnim nemškim padalskim enotam. Nemške ilustriranke so prikazovale celo Titovo maršalsko uniformo, ki da so jo Nemci zaplenili. Tudi motna slika Josipa Broza, ki se skrivajno imenuje Tito, je bila v časopisu.

Resnica glede bunkerjev je bila vendar tudi prekleto trda: Vedno so jih res tudi odkrivali. Niso dobili vseh, to drži. A v marsikaterem primeru so se odigravale katastrofalne tragedije.

(Dalje prihodnjič)

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 28. 8.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Latinščina — 10.00 Angličščina — 10.30 David in Bathseba — 12.20 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 14.30 Divji novi svet — 16.00 Obtožujem — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Dogodivščine Toma Sawyerja in Huckleberryja Finna — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoramtikum — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Derrick — 21.15 Modna revija — 21.20 Jolly Joker — 22.10 Reklama in šport — 22.20 V koliko nas briga zgodovina? — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 29. 8.: 9.00 Poročila — 9.05 Latinščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Italijanščina — 10.25 Skozi tokove Gangesa — 11.25 V koliko nas briga zgodovina? — 12.30 Poj z nami — 13.00 Poročila — 14.55 Ljubljena vohunka — 16.10 Tudi v uradu lahko padeš s stola... — 17.00 Jolly box — 17.30 Stari hlapci — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Tedenski pregled sporeda — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Devica s petorčki — 21.50 šport — 22.10 Zabava v ameriški TV — 23.10 Poročila.

NEDELJA, 30. 8.: 11.00 Ura tiska — 15.05 Temnordeči pečat — 16.50 Pinocchio — 17.15 Po sledih Odiseja — 17.45 Klub seniorjev — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Srečanje med človekom in živaljo — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Dopust — 21.45 Poročila.

PONEDELJEK, 31. 8.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Prosim k mizi — 10.00 Instrukcija v angleščini — 10.30 Temnordeči pečat — 12.15 Srečna Italija — 13.00 Redakcija — 15.00 V usnjenem čolnu v Ameriko — 15.45 Risanka — 15.55 Obtožujem — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Lassie — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Konjske zgodbe — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.05 Lisice — 21.55 šport — 22.25 Poročila.

TOREK, 1. 9.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Instrukcija v latinščini — 10.00 Instrukcija v angleščini — 10.30 Ljubljena vohunka — 11.45 Z rilci in kleščami — 12.15 Popeye, mornar brez strahu in plemstva — 12.20 Klub seniorjev — 13.00 Redakcija — 15.00 Panika v New Yorku — 16.15 Pilič in kača — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Oddaja z miško — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Pustolovščine na malajskih otokih — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Nova Kitajska — 21.00 Novo od včeraj — 21.45 Egon Schiele — 23.20 Poročila.

SREDA, 2. 9.: 9.00 Poročila — 9.05 Oddaja z miško — 9.35 Instrukcija v latinščini — 10.05 Instrukcija v angleščini — 10.35 Medvedje so se sprostili — 12.15 Nova Kitajska — 13.00 Redakcija — 15.00 Heinz Rühmann pripoveduje o Picku in Packu — 16.00 Obtožujem — 17.00 Napačna pot — 17.30 Viki in močni moške — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Smeh na recept — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Filmska komedija — 22.00 Poročila.

ČETRTEK, 3. 9.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Instrukcija v angleščini — 10.30 Filmska komedija — 12.15 Waltoni — 13.00

Redakcija — 15.00 Zadnje šolsko leto — 16.45 Može brez živcev — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Marco — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 TV kupinja — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Rebecca — 21.10 Za domovino in socializem — 21.55 šport — 23.35 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 28. 8.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kako vidijo možgani? — 21.15 Modna revija — 21.20 Politika v petek in poročila — 22.20 Rimska pomlad gospe Stone — 0.00 Poročila.

SOBOTA, 29. 8.: 13.55 Pregled sporeda — 14.00 Športno popoldne — 18.25 Nogomet 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Mladinsko svetovno prvenstvo v šahu v Gradcu — 20.15 Nepričakovano srečanje — 22.20 Fort Laramie — 23.30 Poročila.

NEDELJA, 30. 8.: 12.00 Otroška služba božja — 13.55 Pregled sporeda — 14.00 Športno popoldne — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Ženitni slepar — 21.50 šport — 22.05 Chicago 1950 — 22.55 Jazz iz Vrbe — 23.55 Poročila.

PONEDELJEK, 31. 8.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Perspektive — 18.30 Onednava linija — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dallas — 21.05 Na pomoč — jaz vas rabim — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Vohun — 23.50 Poročila.

TOREK, 1. 9.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Orientacija — 18.30 Onednava linija — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Poveseliti se je treba — 21.05 „Preljubi denar“ — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 in poročila.

SREDA, 2. 9.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Onednava linija — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Cafe Central — 21.05 Vere sveta — 21.50 Deset pred deseto — 22.00 Rudolf Sallinger, 65 — 22.25 Shiljivka — 0.10 Poročila.

ČETRTEK, 3. 9.: 17.55 Pregled sporeda — 18.00 Po Avstriji — 18.30 Onednava linija — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Euroshow „81“ — 22.05 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 in poročila.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 28. 8.: 17.30 Poročila — 17.35 Godba brez not — 18.05 Obzornik — 18.15 Marx in Engels — postaje njunega življenja — 19.00 Ne prezrite — 19.15 Risanka — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Vitez v modrem — 20.55 Štiri-desetletnik — 21.40 V znamenju — 21.55 Nočni kino.

SOBOTA, 29. 8.: 15.10 Poročila — 15.15 Potepuški fant, japonski film — 16.10 Rokomet — 17.25 Nogomet — 19.10 Zlata ptica — 19.15 Risanka — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Povabilo revolverasu, ameriško-japonski film — 21.30 Modni utrinki — 21.35 Zabavno glasbena oddaja.

NEDELJA, 30. 8.: 9.20 Poročila — 9.25 Sezamova ulica, otroška serija — 10.25 Šoferja, nadaljevanka — 11.10 TV kašpot — 11.30 Narodna glasba — 12.00 Ljudje in zemlja — 13.00 Poročila — 15.00 Zandvoort: Avtomobilске dirke za Veliko nagrado Nizozemske, prenos — 16.00 Risanka — 16.20 Poročila — 16.25 Doboj: Finale rokometne

ga turnirja, prenos — 17.50 Natakak, bežil češki film — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.22 TV in radio noč — 19.24 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 M. Vučetič: Bilo je, pa je minilo, zadnji del nanizanke — Naše zgodbe, zadnji del nanizanke — 20.55 20-letnica neuvrčenosti, dokumentarna oddaja — 21.40 V znamenju — 21.50 Nogomet Radnički: Crvena zvezda, reportaža — 22.20 športni pregled.

PONEDELJEK, 31. 8.: 16.30 Kmetijska oddaja TV Novi Sad — 17.30 Poročila — 17.35 V gosteh pri zboru „Suncokriti“, otroška oddaja — 18.05 Mozaik kratkega filma: Korejsko gledališče, korejski film — 18.35 Obzornik — 18.45 Mladinska oddaja — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio noč — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Peter Klepec, balet v izvedbi baleta SNG Maribor — 21.05 Kulturne diagonale — 21.45 V znamenju.

OBIŠČITE

Werner Bergovo galerijo

V PLIBERKU

TOREK, 1. 9.: 17.25 Poročila — 17.30 Beli delfin, francoska risana serija — 17.45 Obzornik — 17.55 Slovesna akademija ob 20-letnici neuvrčenosti, prenos iz skupščine SFRJ — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio noč — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Aktualna oddaja — 20.55 Studs Lonegan, ameriška nadaljevanka — 22.25 V znamenju — 22.40 Za lahko noč z Jožetom Faloutom.

SREDA, 2. 9.: 17.45 Poročila — 17.50 Rdeča zora, otroška nadaljevanka — 18.20 Okrogli svet — 18.30 Obzornik — 18.45 Trije zlati — MPZ Celje 81 — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio noč — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Film tedna: Dirigent, poljski film — 21.50 V znamenju.

ČETRTEK, 3. 9.: 18.00 Poročila — 18.05 Divja leta, mladinska nadaljevanka — 18.35 Obzornik — 18.45 Na sedmi stazi — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio noč — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Lizistrata 75, opera — 21.10 625 — 21.50 V znamenju.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODJAJE

PETEK, 28. 8.: 14.10 Koroški obzornik — Kar po domače.

SOBOTA, 29. 8.: 9.45 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 30. 8.: 7.05 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 31. 8.: 14.10 Koroški obzornik — Napoved sporeda — Solistična glasba.

TOREK, 1. 9.: 9.30 Za našo vas — 14.10 Koroški obzornik — Otoci, poslušajte! — Jakob Jež: Pesmi za glas in klavir.

SREDA, 2. 9.: 14.10 Koroški obzornik — Harmonika poje — Cerkev in svet.

ČETRTEK, 3. 9.: 14.10 Koroški obzornik — Mladinska oddaja.

Izlet
v masiv Pece

V nedeljo je Slovensko planinsko društvo Celovec vabilo na izlet na Peco. Kljub neugodnemu vremenu se je vabilu odzvalo okrog 20 planink in planincev. Prevladovali so predvsem Podjunčani, kar je še posebno razveseljivo. Rožani so se držali načrtovane rute in se z Bistrice povzpeli peš na Peco. Ker pa so se podjunski planinci potegnili s sedežnico na planino Ojstrovico, kjer stoji lepo gostišče Siebenhütten-Alpengasthof (blizu 1700 metrov), so bili seveda že prej na vrhu Bistriške špice (2114 m), in so jih rožanski planinci srečali, ko so se že vračali z vrha.

Načrtovana tura je vodila iz Bistrice (markacija št. 603) proti jugu

krasita dva križa, eden nemški, drugi slovenski, posvečen domačinu Valentinu Kaiserju, ki se je tam ponesrečil leta 1948, je bilo precej planincev, ki so se zaradi močnega vetra stiskali v kotanji, kjer je bilo še največ zavetja. Razgleda zaradi goste megle ni bilo. S tega vrha je namreč ob lepem vremenu čudovit razgled na Savinjske Alpe in pa na zasnežene Visoke Ture. Hoja z Bistrice na Bistriško špico po opisani ruti znaša pet ur — 3 ure do Ojstrovce in še dve uri do vrha.

Kot smo zvedeli, je Rožane pošteno pral dež, doletel jih je ravno takrat, ko so sedeli na sedežnici in niso mogli nikamor „pod stre-

ho". Podjunčani so imeli več sreče, saj so „vedrili“ v gostišču Siebenhütten in so se vrnili v dolino šele potem, ko je zopet posijalo sonce. Kljub slabemu vremenu, so bili vsi zadovoljni, to pa zato, ker pravemu planincu „vetrček in „dežek“ ne smeta biti ovira. Slovensko planinsko društvo bo še letos vabilo na izlet v Pecin masiv, samo tokrat na Kordeževo glavo, ki je najvišja vzpetina v tem 6 kilometrov dolgem gorskem masivu Pece. Na planino Ojstrovico oziroma Siebenhügel je tudi možno priti z avtomobilom po 12 km dolgi gorski cesti, ki premaga 1000 metrov višine. V tem primeru je treba plačati cestnino. Območje Pece je tudi znan smučarski center. Pri zgornji smučiški vlečnici smučar doseže višino 1900 metrov, od tam je samo še dobrih 100 m višinske razlike do Knipsovega sedla, od koder je zlasti pozimi lep pogled na Kamniške Alpe.

Rudna bogastva v
Afriki mikajo velesile

Zaton kolonializma zahodnih držav je afriškim državam in državicam odprl vrata v svobodno samoodločanje. Kljub temu, da so številne afriške države še vedno močno odvisne od pomoči industrijsko razvitih držav, bodisi glede uvoza tehnologije, kot tudi življenjskih sredstev, pa imajo nekdanje kolonije v rokah še vedno močan adut, namreč velika naravna, predvsem rudna bogastva.

Črna celina premore torej velika ležišča rude, ki so odločilnega pomena za svetovno gospodarstvo. Fosfati v Maroku, zlatokopi v južni Afriki, vmes pa pisana paleta mineralov, ob katerih so se pocedile sline tako Zahodu, kot tudi Vzhodu. Pod krinko gospodarske ali vojaške pomoči tem državam se velikokrat le bolj slabo skrivajo neoperativne težnje svetovnih velesil. Gre dejansko za pomembno vprašanje, saj pomembna nafta v severni Afriki ter gore mineralov v južni Afriki resnično vabo za vse industrijsko razvite države, ki so jim na-

ravna bogastva tako rekoč osnovna in brez-pogojno potrebna hrana.

Oglejmo si pobliže ta zemljevid rudnih bogastev Afrike. Od naftnih ležišč v Alžiriji, Libiji in Egiptu, pa tudi v Nigeriji, Gabonu in Nigerju ter na ozemlju jugozahodne Afrike, vse do ležišč kobalta v državah Zaire in Zambiji (43 % vseh svetovnih zalog), ki si nadalje delita tudi dve tretjini vseh svetovnih zalog tantalija, nas takle lov na zaklade pelje v Gvinejo in Kamerun, kjer kopljejo boksit in aluminij, pa spet v Zaire in Zambijo, kjer premorejo veliko bakrene rude, nato v južno Afriko, kjer izkopljejo skoraj polovico vsega svetovnega mangana: kolumbij pridobivajo v Nigeriji in Zaire, zlato in diamante pa zopet v južni Afriki in Namibiji. Ležišča diamantov se končno nahajajo tudi ponekod v osrednji Afriki.

Že ob površnem pregledu najpomembnejših rudnih ležišč v afriških državah, nam postane jasno, kakšno vabo pomeni to za zahodno in vzhodno industrijo, obenem pa s

prstom kaže na precejšnje pomanjkanje rudnih bogastev drugod po svetu. No, ZDA in Avstralija sta med zahodnimi državami izvzeti, prav tako tudi Sovjetska zveza med državami vzhodnega bloka.

Prav SZ je skupaj z Južnoafriško republiko najbogatejša na surovinah, ki so zaradi svoje redkosti strateške važnosti. Od tod tudi nove hegemonistične težnje SZ v srednji in južni Afriki, kot že v Angoli, Mozambiku, Zaire, Zambiji in Zimbabveju. A tudi ZDA so že spremenile svoje dosedanje politično zadržanje v odnosu z Južnoafriško republiko. V lanskem julijemskem poročilu ameriškega kongresa o vlogi in pomenu subsaharskih afriških držav v surovinskih dobavah državam zahodnega sveta je bila kritično ocenjena dosedanja politika ZDA do Pretorije; v poročilu je rečeno, da je nesmiselno navezovati dobre stike s črnsko opozicijo in zanemarjati belopolto vladu, saj ZDA tatko in tako niso zmožne ugoditi zahtevam črnskih voditeljev. Zategadelj stran s svarilnimi sankcijami proti rasistični politiki južnoafriške vlade, nasprotno, nova Reaganova uprava naj naveže s Pretorijo trdnje stike!

Prvi koraki na poti večjega zbliževanja so bili storjeni že v minulih dneh, ko so funkcionarji Reaganove uprave sprejeli vojaške predstavnike Južnoafriške republike ter s tem odprli novo poglavje v razvoju

medsebojnih gospodarsko-političnih odnosov. Takole dobrikanje ZDA Južnoafriški republiki pa utegne spraviti v precejšnjo zadrego vse evropske zveznike zahodne velesile.

Ne le ZDA, tudi druge zahodne države škilijo na afriška rudna bogastva. Med njimi je Francija, ki pošilja orožje številnim afriškim državam, kjer ima tudi svoje čete v stalni bojni pripravljenosti. Tako se je n. pr. zgodilo pred tremi leti v bogati pokrajini Shaba v Zaireu, ko so jo zasedli katanški plačanci in so jih nato prepodili francoski padalci ter belgijske čete.

Gre resnično za zelo pomembne interesne sfere in če so Francozi kot doma v Zaire, si Kubanci in vzhodni Nemci kot poslanci moskovske vlade delijo ozemlje med Angolo in Mozambikom. Nekdaj skrivnostna črna celina je postala dandanes prava smodnišnica, kjer se stikajo in križajo politično-gospodarski interesi svetovnih velesil. Afrika je danes premalo razvita, da bi mogla samostojno izkoriščati svoja neprecenljiva bogastva, a vendar preveč bogata, da bi svoje zaklade prepustila drugim. Če si bodo afriške države same krojile svojo usodo, bodo svetovne velesile skušale zapolniti vsakršno vrzel v tem procesu gospodarskega samosvobojanja, bodisi z gospodarskimi ukrepi, bodisi z vojaško prisotnostjo.

Iz Primorskega dnevnika

ŠMIHEL

Čebelarji na obisku v Žalcu

Pred nedavnim so nas čebelarji iz Žalca povabili na obisk. Državni praznik — vstajo slovenskega naroda — so povezali z lepim čebelarskim praznikom, otvoritvijo čebelarskega doma v Martjakih.

Bil je zelo lep tople dan, ko smo se peljali po dolini zelenega zlata (med nasadi hmelja). V Žalcu nas je sprejel tov. Rozman Anton, predsednik čebelarske družine Žalec ter nas popeljal na Martjake. Med potjo nam je razložil zgodovino Savinjske doline med okupacijo ter razvoj čebelarstva. Ko smo dospeli do čebelarskega doma smo bili ze-

Ne moremo in ne smemo zamolčati našim bralcem, kako tesno sta Žalec in Bistrica nad Pliberkom povezana med seboj. Oba kraja veže zgodovina slovenskega naroda. Pred 113 leti, 6. septembra 1868 je bil v Žalcu 2. slovenski tabor, na katerem so sodelovali tudi Bistričani; 31. julija 1870 pa je bil pri nas na Bistrici 13. slovenski tabor.

lo presenečeni. Tako idilično kot ta dom stoji, je kar težko opisati — levo in desno sama brajda (vinska trta) in v ozadiju kostanji. Dom so čebelarji zgradili v prostem času. Veliko truda in žrtve so morali doprinesti. Ponosni so na ta dom, ki bo v bodoče služil mladim čebelarjem za poučevanje, shajanje in širjenje čebelarstva.

Ko smo se malo oddahnili, se je začel otvoritveni spored. Pri slavnostnih govorih sta sodelovala tudi naš predsednik čebelarjev, Luka Boročnik in zastopnik ZSO, Marjan Pečnik.

ja. Ugotovili smo, da se tamkajšnji čebelarji intenzivno bavijo s čebelarstvom. Ob slovesu smo jim za spomin na naš obisk podarili sliko, ki prikazuje našo Peco s čebeljakom. Slike so bili zelo veseli in krasila bo njihov novi čebelarski dom.

Nimamo samo veselih novic v okviru našega društva, na žalost moramo tokrat poročati o žalostnem dogodku. Pred nedavnim smo spremili k zadnjemu počitku čebelarja pionirja Franca Mörtha. Bil je leta 1921 soustanovitelj Slovenskega čebelarskega društva v Šmihelu. Vsa leta je bil vesten čebelar in dober sosed. Po poklicu je bil kovač, kot večina malih kmetov na Bistrici so poleg kmetovanja izvajali še kako drugo obrt. Njegovi ravniki so bili znani od Velikoveca do Labota in tudi kot prosvetaš se je odlikoval. Vsi ga bomo pogrešali. Najbolj pa je prizadeto naše društvo, kajti z njim smo izgubili zadnjega pionirja slovenskega čebelarskega društva.

V slovo naj mu bo naš čebelarski pozdrav.

Jožica Pečnik

PISMO BRALCA:

Mačehovsko do svojih občanov

Občina Vrba je največji turistični kraj ne samo Koroške temveč cele Avstrije. Turizem je njen največji dohodek. Pred nedavnim je bilo izredno ugodno poletno vreme za kopanje s temperaturami v senci nad 30 stopinj. Kakor se radi gostje iz tujih krajev kopajo v Vrbskem jezeru, tako to velja seveda tudi za nas domačine. Kopališča so zelo draga zato se domačini drenjamo na pičlih 20 metrov obale, ki jih ima občina trenutno na razpolago domačinom. Tam seveda ni kabin in sanitarij in kljub temu je ob lepem sončnem poletnem vremenu vse polno ljudi, ki se tarejo na tem koščku obale in se hladijo v valovih Vrbskega jezera.

Do lanskega leta smo imeli domačini eno tretjino več obale za kopanje

Kupimo ali najamemo večjo kmečko hišo

Elisabeth Palmisano
Oremussstraße 2. 9065 Ebental

(približno 30 metrov) kot letos. To stanje je bilo že od zadnje vojne naprej. Medtem časom pa se je občina Vrba zelo povečala, saj so se ji pred leti pridružile še občine Lipa, Kostanje in Loga vas, kar pomeni ogromen prirastek ljudi. Za kakšno ugodnost na račun domačinov pa seveda ni mislil nihče. Nasprotno, lansko leto so, kot sem že omenil, od teh 30 metrov obale odtrgali še eno tretjino in jo dali na razpolago gostišču Morak, tako da ima po številu izredno povečana domača javnost sedaj še manj možnosti uživanja pri kopanju. Sosednja občina Šmartno na Dholici ima na primer kar dve kopališči oz. možnosti za svoje občane.

Občina Vrba je res mačehovska do svojih občanov, sicer je to trda beseda, vendar vsekakor upravičena. Od zadnjih občinskih volitev naprej vladajo v Vrbi ÖVP-jevci. Le-tim ni bilo nerodno, da so nam domačinom okrnili še tisti mali „privileg“, ki smo ga uživali skozi desetletja. Občani se upravičeno sprašujemo, kdaj bo občina odvzela še preostalih pičlih 20 metrov obale in jih dala v koriščenje kakšnim privatnikom. Domačini — ljubitelji plavanja smo dejansko zaskrbljeni, da nam bo odvzet še zadnji „azilček“, kjer imamo kopalci domačini priložnost in pravico, da se kopamo svobodno, brez da bi nas nekdo nadlegoval z vstopnino.

Zaskrbljen domačin — kopalec.

Miting Kladiva

SREČANJE MLADINE TREH DEŽEL

Folklorna skupina „Tine Rožanc“ iz Ljubljane je na lanskem mitingu KLADIVA prvič nastopila na Koroškem in očarala publiko s svojo prisrčnostjo in s svojim temperamentom. Letos bodo zaplesali, zapeli in zaigrali venec jugoslovanskih narodnih.

ŠENTPRIMOŽ, 12. in 13. SEPTEMBRA 1981

pričetek v soboto, 12. septembra ob 16. uri v Kulturnem domu SPD „Danica“

IZ PROGRAMA:

- Folklorna skupina „Tine Rožanc“ iz Ljubljane
- Italijanska glasbena skupina
- Koroški partizanski pevski zbor
- Heino Fischer (Dunaj)
- Lena Rothstein (Dunaj)
- Jožica in Danica Čertov (Slovenji Plajberk)
- Pilgram & Harl, „Diletanz & Firlanz“ (Celovec)
- Pokrznikov Luka
- Odrski komad kulturne skupine Kluba slovenskih študentov na Dunaju na temo „mir in razorožitev“
- Nastop odrske skupine KLADIVA
- Razstava Zveze slovenske mladine o njenih dosedanjih akcijah
- Informacijska miza Komunistične mladine Italije in Mladinskega odbora Slovenske kulturno-gospodarske zveze iz Trsta
- Razstava Avstrijskega mirovnega sveta, „Nikoli več Hirošime“
- Okrogla miza koroških sodelavcev: „Kako dalje v mirovnem boju na Koroškem!“
- Taborni ogenj
- Knjižne mize, diskusije, čevapčiči, srečolov itd. itd.

ZA MIR IN RAZOROŽITEV — to je geslo letošnjega mitinga; prispeva naj k prizadevanjem mirovnega gibanja na Koroškem, k razvoju priateljskih vezi preko deželnih meja.

SLOVENSKI

SPORT

VESTNIK

SAK - KAC 0:2

Preteklo soboto je SAK imel za nasprotnika KAC. SAK je bil v tej tekmi več ali manj favorit in tako so tudi vsi pričakovali vsaj točko, če ne dve.

Igra se je začela z močno terensko premočjo in z velikimi priložnostmi za SAK. Treba pa je tudi zapisati, da je SAK imel tokrat veliko smole, kajti v eni sami akciji se je v približno 10 sekundah žoga odbila kar trikrat od vratnic nazaj v polje. Glavna napaka SAK pa je bila, da po tej priložnosti niso več igrali s takšnim pritiskom na nasprotnikov gol, ampak so pustili, da je nasprotnik prevzel iniciativo in tako tudi KAC prišel do nekaj lepih priložnosti. Vendar prvi polčas se je končal brez gola. V drugem polčasu pa so vsi mislili, da bo SAK bolj pritisnil na tempo, toda prišlo je čisto drugače. KAC je igral boljše, bolj efektivno in tako je tudi v 56. minuti povedel z 1:0. Po tem zadetku se je KAC koncentriral samo še na obrambo in igral na protinapade. SAK je sicer imel absolutno terensko premoč, vendar samo do nasprotnikovega kazenskega prostora, kajti tam je KAC imel obrambni zid. V 72. minuti pa je KAC zvišal rezultat iz prostega strela na 2:0. SAK pa je še naprej zasledovala smola. Po krasnem prodoru in lepem strelu Babška je nasprotnika zopet rešila vratnica. SAK je imel še nekaj priložnosti, toda to soboto žoga pač ni hotela v nasprotnikov gol. Na koncu tekme pa je SAK še enkrat zadelo, kajti Miha Kreutz se je poškodoval in po vsej

verjetnosti prihodnjo tekmo ne bo mogel igrati. SAK ni bil tako slab, kakor pove rezultat, ampak je tekmo izgubil zaradi nerodnosti in predvsem zaradi velike smole. K porazu SAK je nekaj doprinesel tudi sodnik, ki s svojimi odločitvami ni bil preveč objektivni, tako tudi pri drugem zadetku, ko je dosodil prosti tretel za KAC.

Postava: Ahlin, Perč, Drnovšek, M. Kreutz (L. Kreutz), Woschitz, Ferra, Babšek, Zablatnik (Gregorič), Hobel, Velik, Polanšek.

Moštvo „pod 23“ je tretjič izgubilo igro z istim rezultatom, namreč 2:3. Oba gola za SAK je dal Rogl.

Slovenski atletski klub vabi na prvenstveno tekmo

V NEDELJO 30. AVGUSTA
na Košatovem igrišču

SAK:Žrelec

ob 17.30 uri
SAK „pod 23“ : Žrelec „pod 23“
ob 15.45 uri
SAK mladina : Žrelec mladina
ob 13.15 uri
SAK šol. : Bistrica v R. šol.
ob 14.30 uri

Slovensko prosvetno društvo „Kožna“ v Svečah vabi na

I. SLIKARSKI TEDEEN

od 7. do 12. septembra 1981 v Svečah. Udeleženci iz Slovenije, Furlanije-Julijske krajine in Koroške. Interesenti lahko spoznajo ob obisku v ateljeju stari šoli tehniko suhe igle (radiranje) in se tako sami umetniško udeležijo.

Slovensko prosvetno društvo Borovlje in Slovensko planinsko društvo Celovec vabita na

odkritje spominske plošče

PETRU KRAJNERJU

na Zelenici

v nedeljo 20. septembra 1981

Zbirališče ob 10. uri na južni (jugoslovanski) strani ljubljanskega predora v gostišču „Kompas“. Ob 10.30 uri odkritje spominske plošče s kratkim kulturnim sporedom. Za to priložnost bo vozila sedežnica.

Želuče pri Bilčovsu

Prejšnji teden smo se na bilčovskem pokopališču za vedno poslovili od Petra Sitterja pd. Lukija iz Želuč. Po daljši bolezni je umrl v 83. letu starosti in zapustil ženo in štiri otroke v globoki žalosti.

Življenje pokojnega Lukija je bilo vse prej kot lahko. Na majhni kmetiji in še ta na „robu“ je težko preživljal družino. Kljub temu je otrokom priskrbel dober kruh in jih vzgojil v zavedne člane naše narodne skupnosti. Samo zato ker je ljubil svoj rod in materinsko govorico, je moral v času hitlerizma, kot na stotine drugih slovenskih družin, zapustiti svoj rodni krov in iti za hlapca

v tujino. Frauenaurach in Hesselberg sta bili postaji trpljenja. Kljub tegobam, ki jih je preživela družina so se srečno vrnili na svoj ljubljani dom in začeli spet popolnoma znova. Kot je bila težka usoda izseljenstva, tako je bilo spet težko vzpostaviti normalne razmere, saj so bili domovi ponekod popolnoma opustošeni, kar je seveda zahtevalo mnogo truda in trpljenja. Ko pa se je življenje normaliziralo, je Petra Sitterja napadla bolezen, ki ga je spremljala do konca življenja. Kljub temu pa je ostal moč z načeli in trdno voljo, ki se je upiral tegobam boleznin in kljub temu dosegel častiljivo starost.

Pogreba na bilčovskem pokopališču se je udeležilo ogromno ljudi, kar nazorno priča, kako priljubljen in spoštovan je bil Peter Sitter med našim prebivalstvom. Med pogrebi je bilo tudi mnogo bivših izseljencev-sotrpinov. Častni predsednik Zveze slo-

ZADNJA VEST:

V Šentprimozu so izvolili Krajevni odbor ZSO za občino Škocijan. Za predsednika je bil izvoljen dipl. inž. Franc Koncilija.

venskih izseljencev, Lovro Kramer se je ob odprtem grobu rajnemu Lukiju zahvalil za vse trpljenje in zvestobo, ki ju je izkazal v izseljenstvu. Prav tako se je od rajnega poslovlil domači pevski zbor in mu tako izkazal poslednjo čast. Pogrebni obred ob osistenci številnih duhovnikov je imel domači župnik Leopold Kassl.

Pokojnega Petra Sitterja bomo ohranili v častnem spominu, globoko prizadeti ženi in otrokom izrekamo naše globoko sožalje.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo: 9020 Celovec/Klagenfurt, St. Ruprechtstraße 19/IV (Sindok); telefon: 84 9 24, telex: 42086; uprava: 9021 Celovec/Klagenfurt, Gasometergasse 10, telefon: 32 5 50 - Tiska Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

POPRAVEK

V zadnji številki Slovenskega vestnika, v poročilu iz Kot-mare vasi, se nam je vtiho-tapila napaka. Zadnja beseda naj ne bi bil „izmazala“ temveč izkazala.

Slovensko planinsko društvo Celovec vabi na

IZLET NA HOCHKÖNIG, 2941 m
v soboto 5. in nedeljo 6. sept. 1981

Zbirališče in odhod v soboto ob 4.30 uri zjutraj iz Šentjakoba v Rožu (Irg). Prijave najkasneje do srede 2. septembra na naslov: SPD Celovec, 9020 Klagenfurt/Celovec, Gasometergasse 10; tel.: (0 42 22) 32 5 94 ali 84 9 24

Iščemo šoferja

za tovornjak, po možnosti z izkušnjo. Glavno delo dovoz in prevoz blaga iz centrale v krajevna skladišča zadrug. Ponudbe prosimo na naslov

ZVEZA SLOVENSKIH
ZADRUG

v Celovcu, r. z. z o. j.,
9020 Celovec, Paulitschg. 5-7